

Kapitel 6

Farlige hunde

Formateret: Skrifttype: 16 pkt

Formateret: Centreret

Stilet:

Formateret: Skrifttype: 20 pkt

6.1. Hvorfor er hunde farlige?

Den svenske regering besluttede i februar 2002 at foretage en udredning af problemerne med farlige hunde. 1 maj 2003 udkom Betänkande av hundansvarsutredningen "Hund i rätta händer – om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46). Af udredningens afsnit 2.3 om farlige hunde fremgår bl.a., at definitionen på farlige hunde afhænger af, hvem man spørger. En person, der er bange for hunde, vil ofte opleve store hunde som farlige, mens en person med pelsdyrsallergi ofte vil finde alle hunde farlige. De fleste mennesker vil dog associerer farlige hunde med hunde, der af forskellige årsager har en tilbøjelighed til at bide.

Det fremgår endvidere, at hunden er et rovdyr hvilket indebærer, at alle hunde i princippet kan være farlige. Det vil derfor ikke være muligt at leve med hunde, uden at der vil være tilfælde af bidskader. Der findes forskellige faktorer, som har indflydelse på den adfærd, som en hund udviser i en given situation. Som eksempel på sådanne faktorer kan nævnes hundens køn, størrelse, ejere, helbred, grad af socialisering i forhold til mennesker og andre dyr, jagtinstinkt, erfaring mv. Disse faktorer er i den svenske udredning inddelt i kategorierne arvelige egenskaber, erhvervede egenskaber eller hvorledes hunden holdes. Arvelige egenskaber er mentale og fysiske egenskaber, som hunden har fået i arv. Erhvervede egenskaber er de egenskaber, som hunden har tilkæret eller erfaret gennem sit liv, og hvorledes hunden holdes er de påvirkninger, som hunden udsættes for gennem det miljø, som den lever i og ejerens indstilling til hunden og omgivelserne.¹

En hunds gener og miljø afgør tilsammen, hvilke egenskaber der manifesterer sig hos den enkelte hund. Dette medfører ifølge den svenske udredning, at det ikke er muligt eksempelvis at fastslå, hvor aggressiv en hund er på baggrund af dens race, og om en hund vil opføre sig mere eller mindre aggressivt i forskellige situationer. Tilsvarende gør sig gældende for frygt, dominansadfærd mv. Det betyder også, at man ikke umiddelbart kan sondre mellem hunde, der er aggressive af genetiske årsager, og hunde, der er aggressive af miljømæssige årsager. De tre kategorier – arvelige og erhvervede egenskaber samt hvorledes hunden holdes – afhænger af og påvirker hinanden på forskellig vis. De følgende afsnit (6.1.1.-6.1.3.1) bygger på den svenske udredning.

¹ Betänkande av hundansvarsutredningen SOU 2003:46, side 37.

Formateret: Højre: 0,63 cm

6.1.1. Arvelige egenskaber

Det er mennesket, der gennem avlsarbejdet i høj grad bestemmer, hvordan hunde fungerer. Hundenes gener kan dog vanskeligt forandres, men mennesket kan forstærke eller formindske forskellige adfærdsmønstre gennem selektiv avl. Ved selektiv avl kan man ændre, hvor ofte og med hvilken intensitet forskellige adfærdsmønstre forekommer i forskellige situationer. En forandring i en population af hundes arvelige egenskaber kan være en bevidst strategi fra avlernes side, eller det kan skyldes, at man ikke tager hensyn til de pågældende egenskaber i avlen.

Det antages, at forskellige typer af frygt har stor betydning for en hunds "genetisk betingede farlighed". Jo mere usikker og bange en hund er, desto oftere risikerer den at havne i situationer, som den ikke kan håndtere på en afbalanceret måde. Hvis den har en tilbøjelighed – arvelig eller indlært – til at løse situationer med aggressivitet, øges risikoen for at den kommer til at forvolde skade. I princippet kan alle hunde opføre sig aggressivt i pressede situationer, men dette udgør ikke et problem, så længe hunden ikke opfatter en situation som presset.

En stor tilbøjelighed til at udvise aggressiv adfærd, hvor frygt ikke nødvendigvis er den udløsende faktor, medfører, at hunden kan være farlig. Eksempler på faktorer, som kan udløse aggressiv adfærd, er smerte, forsvar af en for hunden vigtig ressource, f.eks. dens madskål eller et stykke legetøj, at hunden oplever en trussel eller uklare dominansforhold.

Hunde kan også bide uden at det nødvendigvis er tegn på aggressiv eller frygtsom adfærd. Som eksempel kan en hunds jagtinstinkt udløses af en kat, et legende barn eller en anden hund.

6.1.2. Erhvervede egenskaber

Besidderen kan gennem sine handlinger overføre en hund gøre en "ufarlig" hund til en aggressiv hund. Et farligt adfærdsmønster kan indlæres – bevidst eller ubevidst. Alle hunde, der er tilstrækkeligt store, kan blive farlige. Omvendt kan mange af de hunde som besidder mentale egenskaber, som gør dem "farlige", opdrages til ufarlige dyr, hvis de passes af ansvarlige og vidende ejere.

Beskyttelses- og forsvarstræning har været anført som en metode til bevidst at opbygge farlige egenskaber hos en hund. Så længe denne træning varetages af vidende og ansvarsfulde ejere behøver træningen ikke at resultere i et problem.

Ubevidst indlæring af farlige egenskaber sker f.eks., når hunden "tester" sin ejer med en adfærd, som ejeren reagerer uhensigtsmæssigt på. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor en hund opfører sig aggressivt ved at knurre for at slippe for at forlade sofaen, eller hvis en hund forsøger at skræmme

Formateret Højre: 0,63 cm

andre hunde, som den møder. Hvis besidderen ikke reagerer herpå på korrekt vis, er der en risiko for, at hunden lærer, at aggressiv adfærd løser situationen. Næste gang en lignende situation opstår, vil hunden formentlig udvise denne adfærd hurtigere og med større intensitet end tidligere. Desuden øges risikoen for, at hunden også vil afprøve adfærden i andre situationer.

6.1.3. Måden en hund holdes på

Måden, en hund holdes på af sin ejer, har betydning for, hvor farlig den er. Manglende ansvar for og viden om hunden og dens behov kan medføre, at hunden udvikler aggressiv adfærd.

Opsynet med en hund har betydning for, i hvilket omfang den har mulighed for at opføre sig aggressivt over for sine omgivelser. Der findes hundeejere, som på grund af uvidenhed eller fejlagtige hensyn ikke har tilstrækkelig kontrol over deres hund, men som imidlertid ikke har til hensigt at hunden skal volde besvær for sine omgivelser. Herudover findes der ejere som fuldt bevidst lader deres hunde skræmme eller skade andre mennesker og dyr.

Et almindeligt problem ved hold af hunde er, at besidderen ikke får etableret et lederskab over sin hund. En forudsætning for, at en stor hund med "farlige" mentale egenskaber vil kunne betragtes som ufarlig, er, at besidderen har tilstrækkelig kontrol over den. Dette er vigtigt for at forhindre, at hunden opfører sig på en uønsket måde, og for at en eventuel uønsket adfærd kan afbrydes. Denne form for kontrol kan opnås, ved at ejeren begrænser hundens fysiske muligheder for at forårsage problemer, f.eks. ved altid at have den i snor.

Et andet problem, som ikke alene kan lægges den enkelte hundeejer til last, er, at dagens samfund i flere henseender ikke er tilpasset hundens grundlæggende behov. For eksempel er hunden et meget socialt væsen med et stort behov for at leve sammen med sin flok, hvilket vil sige dens ejer og familie. Det er ikke ualmindeligt, at dette behov bliver tilsidesat, ved at hunden tvinges til at være alene i lange perioder – nogle gange hele arbejdsdage flere dage om ugen. Et andet eksempel er, at det er almindeligt at hunde skal holdes i snor, hvilket for mange hunde medfører begrænsninger og frustration for den enkelte hund. Der er mange eksempler på, hvordan hundens og samfundets behov er modstridende, og resultatet er ofte, at hundene mistrives. Dette indebærer dels et dyrevelfærdsmæssigt problem og dels, at visse hunde udvikler en uhensigtsmæssig adfærd, som f.eks. kommer til udtryk ved, at de bider.

6.2. Forskellige kategorier af hunde

6.2.1. Kamphunde

Af den svenske udredning "Hund i rätta händer – om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46), afsnit 2.3.3., fremgår det, at nutidens pitbull terrier er en videreudvikling af hunde af "bulldog-typen", som i århundreder har levet i Europa. Disse hunde blev oprindeligt brugt i forbindelse med bevogtning af hjemmet og til jagt (catch dogs). Det var i den forbindelse en kvalitet ved hunden, at den kunne bide sig fast og ved at fastholde sit greb kontrollere sit bytte.

Det fremgår endvidere af udredningen, at hanekampe – dvs. arrangeret tvekamp mellem to haner, som regel i forbindelse med væddemål, hvor kampen først slutter, når den ene hane er død – med tiden blev en folkesport, som dog blev forbudt i England i 1835. Hanekampene blev erstattet af konkurrencer mellem hunde og andre dyr. Med tiden blev organiserede slagsmål mellem hunde populære, men disse blev også forbudt i England. "Bulldog-typen" blev fortsat avlet ud fra uønskede egenskaber, og i 1936 blev den registreret af The Kennel Club i England som staffordshire bull terrier. I USA derimod, hvor denne hundetype var kommet til sammen med engelske og irske immigranter i løbet af 1800-tallet, blev organiserede hundekampe forbudt langt senere end i England. I 1898 blev hunden godkendt som amerikansk pitbull terrier (pitbull terrier) af United Kennel Club (UKC), og man fortsatte med at avle hunde med gode hundekampegenskaber som det primære mål for avlen. I 1936 registrerede American Kennel Club (AKC) pitbull terrieren som staffordshire terrier, og denne gren af racen blev først og fremmest avlet med henblik på udstilling. I 1972 ændrede American Kennel Club navnet på staffordshire terrier til amerikansk staffordshire terrier ("amstaff"). Amerikansk staffordshire terrier og pitbull terrier er med andre ord to varianter af samme race, hvilket indebærer, at det er meget svært selv for eksperter at skelne dem fra hinanden.

Dansk Kennel Klub registrerer i dag amerikansk staffordshire terrier og staffordshire bull terrier, men ikke pitbull terrier, som har været forbudt i Danmark siden 1991, jf. afsnit 3.1.

For så vidt angår pitbull terrierens mentale egenskaber, hvor "farlighed" ofte er i fokus, fremgår det af den svenske udredning, at fortalere for racen ofte hævder, at hunden i sig selv ikke er farlig for mennesker, men at det er ejeren, som gør den farlig. Det vil sige, at der angiveligt er tale om et ejerproblem og ikke et hunde- eller raceproblem. Det fremgår endvidere af udredningen, at erfarne hundesagkyndige, som har testet et antal pitbull terriere anfører, at disse hunde i almindelighed er meget stabile og søde.

Alle hunde har visse racespecifikke egenskaber. Pitbull terrieren forbindes ofte med begrebet "gameness", som betyder noget i retning af "formår ikke at give op, uanset hvor dårlige odds'ene er". Hos pitbull terrieren har man i avlen præmieret hunde med meget "gameness". Dette er en egen-

Formateret: Højre: 0,63 cm

skab, som kan være både god og dårlig afhængig af situationen. For arbejdende hunde er det en kvalitet, at hunden besidder en høj grad af "gameness". Begrebet anvendes dog sjældent eller slet ikke for de "venlige", arbejdende hunde. Hvis en hund med høj grad af "gameness" bruges til f.eks. hundekamp, indebærer det ofte, at hunden formår at forårsage mere skade end en hund med en lav grad af "gameness". Endvidere synes pitbull terrieren at skille sig ud fra andre hunderacer ved, at den er relativ ufølsom over for smerte. Dette hænger formodentlig delvist sammen med egenskaben "gameness" ("det gør bestemt ondt, men det er jeg ligeglad med"), men det kan også skyldes en kraftig udløsning af endorfin i visse situationer, som kan have en bedøvende effekt på hunden.

Ifølge den svenske udredning finder visse eksperter, at der findes en anden egenskab, som gør pitbull terrier særlig i forhold til andre hunderacer, nemlig at dens kommunikationsevne i forhold til andre hunde i en vis grad er underudviklet. En meget vigtig funktion for hundens kommunikation med artsfæller er, at slagsmål skal undgås. Hunde er et flokdyr, og hvis flokken skal kunne fungere effektivt, må individerne i flokken være friske og stærke; en høj frekvens af slagsmål med skader til følge forøger ikke flokkens eller individets overlevelseschancer. For at gøre pitbull terrieren til en effektiv kaphund skal man derfor gennem selektiv avl stræbe efter at undertrykke dens kommunikative formåen, dels gennem at avle på hunde som er mindre modtagelige over for andre hundes signaler, dels gennem at avle på hunde som selv er utydelige i deres signaler. Andre eksperter finder dog, at pitbull terriere ikke adskiller sig i deres kommunikative formåen sammenlignet med for eksempel de fleste brugshunderacer.

Pitbull terrieren er, i modsætning til hvad mange ofte tror, i almindelighed ikke specielt aggressiv over for mennesker. Dette fremgår dels af traditionelle mentalundersøgelser, og dels når hunden slås med andre hunde. Når to pitbull terriere slås, er der forbløffende lidt vrede med i billedet. Der er to grunde til, at man har villet begrænse pitbull terrierens tendens til at blive vred. Den første er, at en hund, som slås i vrede, hurtigere bliver udmattet og dermed en lettere modstander for den anden hund. Den anden grund er, at hundekampe normalt organiseres på en sådan måde, at hundene under kampene håndteres af en "handler", som ofte er fremmed for de kæmpende hunde. For at denne "handler" skal kunne afbryde slagsmålet, hvilket ofte sker flere gange under en kamp, må hundene ikke have tendens til at bide mennesker. De hunde, som viser en sådan tendens, bliver bortvist, hvorfor man gennem avlen har ønsket at begrænse denne egenskab.

Pitbull terrieren har som tidligere nævnt været forbudt i Danmark siden 1991. Forbuddet omfatter også blanding af hunde, hvori pitbull terrier indgår. Staffordshire bull terrier og amerikansk staffordshire bull terrier er derimod ikke forbudt i Danmark. Ifølge Dansk Hunderegister er der registreret henholdsvis 6.769 amerikansk staffordshire bull terrier og 1.143 staffordshire bull terrier i Danmark, jf. tabel 6 i afsnit 5.2.1.5.

6.2.2. Andre "farlige hunde"

Formateret: Højre: 0,63 cm

Ifølge den svenske udredning "Hund i rätta händer - om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46), afsnit 2.3.3., finder de fleste angreb fra hunde på mennesker eller andre dyr sted blandt de almindelige selskabshunde. Det er som oftest hundeejeren selv, dennes familie eller bekendte, som bliver bidt, hvilket antages at være en af forklaringerne på, at selskabshunde i almindelighed ikke opfattes som farlige. Det skyldes, at en hundeejer, der bliver bidt af sin egen hund, som regel vil have den opfattelse, at problemet kan kontrolleres og håndteres. Det, de fleste derimod oplever som skræmmende, er risikoen for at blive udsat for et uprovokeret angreb fra en ukendt hund. At selskabshunde alligevel står for de fleste bid, skyldes ifølge den svenske udredning at næsten alle svenske hunde hører til denne gruppe.

Ifølge den svenske udredning, er der en række forskellige årsager til, at såkaldt "almindelige hunde" af og til angriber og skader mennesker eller andre dyr. Hundeorganisationer og personer, der beskæftiger sig med problemhunde, peger dog på, at den væsentligste årsag er, at mange hundeejere mangler tilstrækkelig viden om hunde og hundehold. Det gælder alt fra hvilken type hund, der passer til hundeejers livssituation, til hvilket miljø, man skal kunne tilbyde hunden, eller hvordan man skal opfostre hunden, for at den kan fungere godt i samfundet. Mange hundeejere mangler med andre ord de rette forudsætninger for at kunne tilbyde deres hund et godt liv, hvilket kan medføre forskellige former for problemadfærd. En anden årsag, der nævnes, er, at visse opdrættere ikke påtager sig det fornødne ansvar. Det være sig i forhold til hvilke hunde, der anvendes i avlen, i forhold til at socialisere hvalpene tilstrækkeligt og i forhold til hvem, man sælger hvalpene til.

6.2.3. Historisk raceinddeling

Åsa Ahlbom og Agneta Geneborg er eksperter i racesammenligninger af hunde og har bl.a. udgivet bogen "Rasekunnskap: Rasenes opprinnelige arbeidsoppgaver". De har inddelt hunderacerne i kategorier af hundetyper på baggrund af hvilke egenskaber, hundene historisk er avlet til at besidde.

6.2.3.1. Tempel- og hofhunde

Små selskabshunde kategoriseres som "tempel- og hofhunde", da de primært er avlet til menneskeselskab og som "vagtende" hunde, der gør ved fremmed indtrængen. Som eksempel på en tempel- og hofhund kan nævnes hunde af racen mops.

6.2.3.2. Jagthunde

Jagthundene kan opdeles i en række underkategorier ud fra deres måde at jage på. Gravhunden er således et eksempel på en hund af typen "gravende hunde og rottehunde", som er avlet til selvstændigt at jage småvildt for at slå det ihjel. En anden type jagthund er den "apporterende jagthund", som i samarbejde med jægeren henter vildtet på en jagt. Eksempler på denne type hund er labradorer og golden retrieveren. De "stødende og apportherende jagthunde" jager i samarbejde med jæge-

Formateret: Højre: 0,63 cm

ren på 25-50 meters afstand, hvor hunden letter vildtet og henter det nedskudte. Eksempler på denne type hund er cocker- og springerspanielen. De "stående jagthunde" jager også i samarbejde med jægeren ved at lette og hente vildtet, men på 200-400 meters afstand. Den stående jagthund affliver vildt, der er såret. Eksempler på denne type hund er racerne setter, minsterlænder og hønschund. Beaglen, som hører til hunde af typen den "glammende jagthund", er avlet til gående at følge et spor efter klovvildt. "Hurtigt drivende jagthunde" er derimod avlet til at jage vildtet på synet ved at løbe det op og slå det ihjel. Hvis en mindre hund løber, kan den hurtigt drivende jagthund opfatte den som et byttedyr, hvis den ikke når at se, at det er en artsfælle. Eksempler på hurtigt drivende jagthunde er mynderacerne greyhound og borzoi. Den "stillende jagthund" jager selvstændigt efter klovvildt som f.eks. elge og bjørne og "stiller" det igennem en vedvarende gøen. Denne type hund er avlet til at reagere på vildt, men ikke til at angribe. Eksempler på denne type hund er karelsk bjørnehund og norsk elghund.

6.2.3.3. *Politi- og tjenestehunde*

Schæferen er et typisk eksempel på en "politi- og tjenestehund", der er avlet til at varetage varierende opgaver som f.eks. bevogtning, forsvar, patruljering, sporsøgning og eftersøgning. Denne type hund er avlet til at kunne reagere, men på en kontrolleret måde.

6.2.3.4. *Træk- og slædehunde*

"Træk- og slædehunde" er avlet til at trække slæder og andre trækordninger over kortere eller længere afstande. Det er typisk meget selvstændige og jagende hunde. Eksempler på denne type hund er siberian husky, alaskan malamute og grønlandshunden.

6.2.3.5. *Samlende og flyttende hunde*

"Samlende og flyttende" hunde er, som navnet indikerer, avlet til at samle og flytte får, kvæg mv. samt foretage lettere bevogtning. De samler typisk flokken ved at gø eller nappe/bide i haserne på dyrene, som de bevogter. Den samlende og flyttende hund er ofte god til at omgås andre dyr. Et eksempel på denne type hund er bordercollien.

6.2.3.6. *Gårdhunde*

"Gårdhunden" er avlet til at passe på andre dyr og bevogte beboelse mod fremmed indtrængen. Den er mistroisk over for fremmede og reagerer ved gøen. Der skal normalt en reel provokation til, før den bider. Eksempler på denne type hund er racerne leonberger, dansk-svensk gårdhund og bernersennen.

6.2.3.7. *Hyrde- og vagthunde*

"Hyrde- og vagthunde" opdeles i hunde fra Centraleuropa og hunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien. Fælles for hyrde- og vagthundene er, at de – ligesom gårdhunden – er avlet til at passe på

andre dyr og bevogte beboelse mod fremmed indtrængen. I modsætning til gårdhunden er hyrde- og vagthunden dog avlet til at gøre udfald mod den indtrængende

Hyrde- og vagthunde fra Centraleuropa tøver ikke med at bide, hvis de bliver provokeret. Som eksempel på hunde af typen hyrde- og vagthund fra Centraleuropa kan nævnes rottweileren, set, bernhardshunden, sennenhundene og bouvier des flanders.

Hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien bor typisk sammen med den flok af dyr, f.eks. får, som de bevogter. Disse hunde er meget mistroiske over for alt fremmed, og modstanderne er ofte større dyr som ulve og bjørne. Hundene er avlet til at skambide eller slå indtrængende ihjel - uanset om det er mennesker eller dyr - således at truslen ikke vender tilbage. Hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien er f.eks. racerne kangal, anatolsk hyrdehund, maremma, ovtchar-ka, tornjak, sarplanjac og tibetansk mastiff.

6.2.3.8. Muskelhunde

"Muskelhunde" betegner racer, der er avlet som brugshunde til storvildtsjagt eller bevogtning af beboelse. F.eks. er hunde af racen dogo argentino avlet til at opspore vildsvin og bide sig fast, indtil jægeren når frem. Hunde af racen mastino napolitano er avlet til bevogtning af områder. Den beskytter beboelsesområder mv. mod fremmed indtrængen, og er derfor avlet til at være mistroisk over for fremmede individer (både mennesker og dyr). Hunde af racen filo brasileiro er derimod avlet til både jagt og bevogtning. Det er karakteristisk for en muskelhund, at den bider og holder fast i sit bytte. Den er meget hårdfør og selvstændig, og den reagerer let aggressivt i forhold til fremmede hunde. Den skifter ikke greb, som kamphunden gør, jf. nedenfor. Som eksempel på muskelhunde er endvidere hunde af racerne bull mastiff, engelsk og amerikansk bulldog og cane corso.

6.2.3.9. Oprindelige kamphunde

"Kamphunde" er oprindeligt primært avlet til kamp mod artsfæller og andre dyr, f.eks. tyre. En kamphund angriber ved at bide og slippe sit bytte gentagne gange. Den er typisk menneskevenlig, men aggressiv over for andre hunde. Den har en høj smertetærskel hvilket bevirker, at den fortsætter med at kæmpe, selv om den er skadet. Som eksempel på kamphunde er hunde af racerne pitbull terrier, staffordshire bull terrier ("staff"), amerikansk staffordshire bull terrier ("amstaff"), tosa og shar pei.

6.2.4. Aggression i forhold til race

En anden kategorisering af hunde findes i den amerikanske undersøgelse "Breed Difference in canine aggression"². Undersøgelsen er foretaget i USA og er baseret på et spørgeskema til hundeejere. Der er benyttet en speciel gennemtestet spørgemetode (C-BARQ = Canine Behavioral Assessment

² Deborah Duffy, Yuying Hsu, James Serpell, Applied Animal Behavior Science 114 (2008), side 441-460.

and Research Questionnaire), som er udviklet af forskere fra University of Pennsylvania. Spørgeskemaet indeholder 101 spørgsmål vedrørende hundens adfærd i forskellige situationer.

Undersøgelsen indeholder oplysninger om 1.521 hunde fordelt på 11 racer fra Den Amerikanske Kennelklub og 3.791 hunde fordelt på 33 racer, hvor ejerne selv har valgt at udfylde spørgeskemaerne på nettet via en online-undersøgelse.

Resultaterne af undersøgelsen er inddelt i aggression over for ejeren, fremmede personer, fremmede hunde og andre hunde i samme hushold. Der er fundet en signifikant forskel på aggression mellem nogle racer.

Nogle af de racer, der scorer højest i aggression overfor fremmede personer, er hunde af racerne gravhund, chihuahua, dobermann, rottweiler, yorkshire terrier og puddel. Disse racer har også fået mange point for "watchdog barking" og territorialforsvar i en undersøgelse af Hart og Hart i 1988³.

De racer, der får flest point i aggression over for ejeren, er hunde af racerne basset hund, beagle, chihuahua, amerikansk cocker spaniel, gravhund, engelsk springer spaniel og jack russel terrier. De racer, der får flest point i aggression overfor fremmede hunde er hunde af racerne akita inu, boxer, chihuahua, gravhund, schæfer, australian cattle dog, pitbull (dækker i undersøgelse over pitbull terrier, amerikansk staffordshire terrier og staffordshire bull terrier), engelsk springer spaniel, jack russel terrier og west highland white terrier.

Inden for racerne springer spaniel og labrador retriever sammenholdes antallet af point i forhold til hunde avlet til udstilling og hunde avlet til jagt. Springer spanieler avlet til udstilling er generelt mere aggressive end de springer spanieler, der er avlet til jagt, mens det forholder sig omvendt for hunde af racen labrador retriever. Hvis man fjerner de intakte hanhunde – dvs. de hanhunde, der ikke er kastreret – fra resultaterne, er der ikke forskel på hundene fra Den Amerikanske Kennelklub og hundene fra online-undersøgelsen, hvilket indikerer, at det ikke har betydning for en races aggressionsniveau, hvorvidt hunden er stambogsført.

Desuden viser undersøgelsen, at forskellen på graden af aggression inden for racerne er meget stor. Det konkluderes derfor, at det er uhensigtsmæssigt at forudsige en hunds aggressionsniveau ud fra dens race. Af konklusionen fremgår det endvidere, at undersøgelsen indikerer, at aggressiv adfærd kun til dels er arveligt betinget, og at udviklingsmæssige og miljømæssige faktorer spiller en stor rolle for, om en aggressiv adfærd kommer til udtryk hos den enkelte hund. Endelig fremhæves det, at statistik over hundebid ofte kan være misvisende, idet mange hundebid ikke rapporteres, og idet racen på den bidende hund i mange tilfælde ikke kan identificeres.

³ Hart & Hart 1988, *The Perfect Puppy: How to choose your dog by its behavior*, W.H. Freeman, New York and Company, side 1-182.

Formatet: Engelsk
(Storbritannien)

Formatet: Højre: 0,63 cm

6.3. Identifikation af den enkelte hund

For at kunne håndhæve et eventuelt forbud mod besiddelse mv. af bestemte hunde er det afgørende, at de hunde, der er omfattet af forbuddet, kan identificeres. Det er derfor relevant at inddrage erfaringerne med det eksisterende forbud mod pitbull terrier og tosa samt krydsninger, hvori disse hunde indgår, i overvejelserne.

Som det fremgår af delbetænkningens kapitel 3 om den historiske udvikling, afsnit 3.1., udsendte Justitsministeriet efter udstedelsen af bekendtgørelsen i 1991 en cirkulæreskrivelse til politiet, hvori ministeriet efter indstilling fra Dyreværnsrådet udpegede 16 konsulenter fra Danmarks civile Hundeførerforening (DcH), som i tvivltilfælde kunne bistå politiet ved afgørelsen af, om en hund var omfattet af forbuddet i bekendtgørelsen. Som det tillige fremgår af afsnit 3.1. opsagde DcH bl.a. som følge af en konkret sag fra Padborg i 1997 aftalen vedrørende test af særligt farlige hunde. Efter DcH's opfattelse kunne man ikke alene ud fra en test af en hunds reaktionsmønster fastlægge hundens racemæssige tilhørsforhold. Det er derimod muligt at teste, om hunden har lave tærskelværdier for aggression og manglende evne til afreaktion, således at den af de grunde må betegnes som farlig. Foreningen gav samtidig udtryk for, at lave tærskelværdier for aggression, som kan skyldes såvel arvemæssige egenskaber som "dressur", vil kunne konstateres hos mange andre hunde end pitbull terriere og tosaer, hvor der indgår "kampdrift" i arvemassen, f.eks. schæferhunde, rottweilere og dobermann, men at der i øvrigt findes uheldige eksemplarer blandt alle racer.

Efter DcH's opsigelse af kontrakten kontaktede Justitsministeriet Den Danske Dyrlægeforening og forespurgte, om foreningen var i stand til at udpege én eller to dyrlæger, der var villige og kompetente til ud fra en test af hundens adfærd og en bedømmelse af dens udseende at afgøre, om en hund er omfattet af bekendtgørelsen. Den Danske Dyrlægeforening orienterede i 1998 Justitsministeriet om, at Dansk Selskab for Klinisk Veterinær Etologi havde udpeget to dyrlæger, som har den nødvendige faglige indsigt og interesse i at bistå politiet med bedømmelse af farlige hunde.

Som tidligere nævnt overvejede Justitsministeriet i forbindelse med ændringen af hundeloven i 2003, om forbuddet mod hold af særligt farlige hunde skulle ophæves eller eventuelt udvides til at gælde andre racer. Justitsministeriet anmodede i den forbindelse Rådet vedrørende hold af særlige dyr, Dyreværnsrådet og Den Danske Dyrlægeforening om en udtalelse. På grundlag af de indhentede sagkyndige udtalelser og i lyset af vanskelighederne ved med sikkerhed at fastslå, at en hund tilhører en bestemt hunderace, fandt Justitsministeriet ikke på daværende tidspunkt, at forbuddet mod hold af særligt farlige hunde burde udvides til at omfatte flere racer.

Følgende muligheder for identifikation af hunde kan overvejes:

Slettet 1

Formatert: Højre: 0,63 cm

1. Oplysning om race i Dansk Hunderegister eller – for stambogsførte hunde – i stambogen
2. Dna-test
3. Liste med fysiske egenskaber som i "den spanske model" (model 3), jf. nedenfor i afsnit 7.2.4.
4. Billedmateriale

For så vidt angår muligheden for at anvende oplysningerne om en hunds race i Dansk Hunderegister eller i hundens stambog, hvis den er stambogsført, som dokumentation for dens racemæssige tilhørsforhold bemærkes, at både oplysningerne i Dansk Hunderegister og i en hunds stambog er oplysninger, som ejeren/opdrætteren selv har indberettet, og hvis gyldighed ikke umiddelbart kan efterprøves af de håndhævende myndigheder, jf. straks nedenfor om dna-test. Herudover vil oplysning om race i Dansk Hunderegister eller for stambogsførte hunde i stambogen ikke omfatte blandingshunde, dvs. hunde hvor generne fra én eller flere forbudte hunderacer indgår.

For så vidt angår dna-testning af hunde med henblik på at fastslå, hvilken race en given hund tilhører, har Merete Fredholm – der er professor i husdyrgenetik ved Institut for Basal Husdyr- og Veterinærvidenskab/Genetik & Bioinformatik, Københavns Universitet (KU Life) – oplyst, at flere amerikanske firmaer har etableret metoder (race-profiler) til at fastslå, hvilken race eller hvilke racekombinationer en given hund stammer fra. Der findes dog ikke nogen race-profil på f.eks. pitbull terrier. Termen "pitbull" anvendes ifølge Merete Fredholm til at beskrive flere forskellige racer inden for "molosser-familien", f.eks. amerikansk staffordshire terrier, staffordshire bull terrier, amerikansk pitbull terrier og blandinger af disse. Hun understreger endvidere, at de amerikanske firmaer har etableret metoden fortrinsvis på baggrund af analyser af hunde registreret i den amerikanske kennel klub, og at visse racer har forskellige race-profiler i forskellige geografiske regioner. Det vil derfor efter Merete Fredholms opfattelse være en forudsætning, at der etableres særlige race-profiler på europæiske hunde, hvis man med sikkerhed skal kunne foretage racebestemmelse af hunde på grundlag af dna i Europa. Merete Fredholm har i den forbindelse oplyst, at der foreligger et større udviklingsarbejde, før dette er muligt.

Merete Fredholm har endelig oplyst, at det heller ikke er muligt gennem dna-test af hunde at fastslå, hvilken familie, f.eks. "molosser-familien", en hund tilhører.

En anden metode til identifikation af hunde kunne være den, der anvendes i Spanien, hvor de håndhævende myndigheder kan støtte sig til en liste med de fysiske egenskaber. Listen indeholder, som anført nedenfor i afsnit 7.2.4., bl.a. karakteristika for en hunds krop, hoved og hals. Listen indeholder generelle fysiske egenskaber, som formentlig vil kunne findes hos en lang række hunde. Herudover kan det anføres, at en sådan liste vil medføre, at det i høj grad er hundens udseende frem for den enkelte hunds adfærd, som bliver bestemmende for, om den må henregnes til én af de forbudte hunderacer. Endelig kan det anses for betænkeligt, hvis en sådan liste skal danne grundlag for, om en borger lovligt kan erhverve en bestemt hund. Det vil således være meget skønmæssigt – og

Formateret Højre: W,EE cm

umuligt ud fra udseende af en hvalp ... at forudsige præcist hvordan dens fysiske karakteristika vil udvikle sig.

Endelig kan det overvejes, om et identifikation af en hund kan ske ud fra billedmateriale af de enkelte hunderacer. Anvendelse af billeder af bestemte hunderacer vil dog give anledning til samme betænkeligheder som en liste over fysiske egenskaber, jf. ovenfor.

Formatet: Centreret

Kapitel 7

Udvalgets overvejelser

7.1. Indledning – problemets omfang og karakter

Begrebet "farlige hunde" er ikke fuldstændig entydigt, men skal i denne sammenhæng forstås som hunde, der har stor tilbøjelighed til at udvise aggressivitet over for mennesker eller ~~andre~~ hunde, herunder ved bid⁴.

gen nemt kan de
rettes

Det skal understreges, at udvalget ved at anvende dette begreb ikke allerede herved har lagt til grund, at farlighed entydigt kan afgrænses til bestemte racer eller typer af hunde. Det er således vigtigt allerede på dette sted at understrege, at en hund grundlæggende er et rovdyr, og at alle hunde i princippet kan være farlige. Derfor ville flere af udvalgets medlemmer have foretrukket betegnelsen "krævende hunde", fordi visse racer eller typer af hunde stiller større krav til ejerens håndtering og opdragelse af hundene end andre racer eller typer. Udvalget har imidlertid valgt at bruge begrebet "farlige hunde" som et samlebegreb, da det er mere umiddelbart forståeligt for udenforstående.

Slettet: 1

Ud fra den tilgængelige statistik er der ikke grundlag for at fastslå, at der overordnet set er et stigende problem med farlige hunde. Antallet af mennesker, der hvert år bliver bidt af en hund har ligget nogenlunde stabilt i de sidste 10 år på omkring 600 på de fire skadestuer, hvis oplysninger indgår i det ulykkesregister, som føres af Statens Institut for Folkesundhed⁵.

Lægges det til grund, at de fire skadestuer også i denne sammenhæng er repræsentative, ligger antallet af hundebidskader på mennesker på omkring 5.000 om året, da skadestuerne dækker ca. 12 pct. af den danske befolkning. Det skal sammenlignes med, at der er registreret ca. 750.000 hunde i Dansk Hunderegister. Hverken i forhold til antallet af hunde i Danmark eller andre former for ulykkestilfælde, er der overordnet set tale om et markant problem.

Til brug for udvalgets arbejde har to af udvalgets medlemmer (Pernille Hansen og Ingeborg Mølbak) foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt 11 udvalgte smådyrshospitaler med stor vagtbyrde. Undersøgelsens formål var at give et billede af udviklingen i bidskader forvoldt af hunde på andre hunde. Otte dyrehospitaler besvarede spørgeskemaet. Tre ud af disse otte hospitaler oplyste,

Formateret: Skrifttype: 10 pkt

Formateret: Skrifttype: 10 pkt

Formateret: Skrifttype: 10 pkt

Formateret: Engelsk
(Storbritannien)

Formateret: Højre: 0,63 cm

⁴ Udvalget bemærker i den forbindelse, at det er udvalgets opfattelse, at der i forhold til hunde, der har tilbøjelighed til at udvise aggressivitet overfor andre dyr end artsfæller, og præcis ind med hjemmel i det almindelige regel i hundeloven § 6.

⁵ Jf. kapitel 5.

at de havde oplevet en lille stigning i antallet af alvorlige bidsår inden for de seneste fem år. Det ene af de tre hospitaler havde tillige oplevet, at bidskaderne var blevet lidt mere alvorlige. Fire af de otte hospitaler fandt, at antallet af hundebid var værdret over de seneste fem år, mens et hospital havde oplevet færre – men lidt mere alvorlige – bid. Ingen af de dyrehospitaler, der indgik i undersøgelsen, havde oplevet en stor stigning i antallet af bidsår eller betydeligt mere alvorlige bidsår.

Selv om der overordnet set ikke er tale om hverken et markant eller et stigende problem med farlige hunde, er dette ikke ensbetydende med, at der ikke er behov for initiativer på området. Rent bortset fra de fysiske – og eventuelt psykiske – skader, som et offer for hundebid udsættes for ved selv at blive skambidt eller få et kæledyr skambidt eller slået ihjel – skader som på ingen måde skal bagatelliseres – er det nok så væsentligt et problem, når der i den brede befolkning skabes frygt for at blive angrebet af hunde, som man møder på offentlige gader og veje, uanset om denne frygt statistisk set er velbegrundet.

Selv om der ikke er statistisk eller andet sikkert belæg for en sådan konklusion, er det udvalgets indtryk, at der, uanset den overordnede konklusion, i en række områder og boligbebyggelser er et særlig markant problem med hunde, der skaber frygt i deres omgivelser. Der synes således at være opstået et modæfenomen i visse befolkningsgrupper – herunder, men langt fra udelukkende, blandt kriminelle unge mænd – hvor det er et statussymbol at have en hund, der af omgivelserne opleves som farlig, og som eventuelt kan anvendes som forsvars- eller angrebsvåben. Den følelse af utryghed, som disse hunde skaber, forstærkes af, at nogle hundeejere vælger at lade deres hund løbe løs, mens andre ikke har tilstrækkelig kontrol over hunden til at forhindre, at den river sig løs og stikker af. Dette kan resultere i en daglig bekymring hos andre hundeejere, der frygter at møde en løsgående, aggressiv hund, når de lufte deres hund.

Slettet: afgrænsede

Slettet: -- ansv. omkring de større byer -- undersiden

Det er imidlertid efter udvalgets opfattelse vigtigt at bevare det overordnede perspektiv, når mulige initiativer overvejes, således at initiativerne målrettes og afpasses i overensstemmelse hermed.

Ved gennemgangen af mulige initiativer har udvalget således overvejet, om det pågældende initiativ er relevant og proportionalt i forhold til de konstaterede problemer. Jo mere indgribende en regulering, der er tale om, jo vigtigere er det at stille spørgsmålet, om det er muligt at målrette indgrebet mod den eller de hunde/hundeejere, der skaber problemerne, eller om initiativet vil ramme for bredt. Eller formuleret på en anden måde: Er de forventede positive effekter af et eventuelt initiativ i en rimelig balance med de negative effekter, som kan forudses?

Det har endvidere været en målsætning for udvalget at søge at beskrive og udforme mulige initiativer således, at berørte hundeejere kan se nødvendigheden af reguleringen, for så vidt muligt at sikre respekt for og frivillig efterlevelse heraf. Et andet element i en effektiv regulering har for udvalget

Slettet: borgere

Formateret: Højre: 0,63 cm

været at overveje, hvordan de påtænkte regler af politiet kan håndhæves i praksis i forhold til de hundeejere, som ikke respekterer lovgivningen,

Slettet:

Endelig har udvalget søgt at sikre en passende afvejning af retssikkerheden for berørte hundeejere over for behovet for en effektiv regulering.

Under udvalgets arbejde har justitsministeren den 11. september 2009 sendt et udkast til ændring af hundeloven og dyreværnsloven i høring. Af betydning for udvalgets arbejde med denne delbetænkning indeholder lovdkastet følgende elementer:

- Hunde skal mærkes og registreres i Dansk Hunderegister, når de er 8 uger gamle og ikke – som i dag – først, når de er 4 måneder gamle.
- Hunde skal fremover føres i snor i byer og bymæssig bebyggelse, og snoren skal være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren.
- Politiet får adgang til uden nærmere hundesagkyndig undersøgelse at træffe afgørelse om aflivning af en hund, der har skambidt et menneske eller dyr.

Slettet: uskyldig

Slettet: 1

Den 22. december 2009 har justitsministeren fremsat lovforslag (L. 27) på grundlag af lovdkastet og høringssvarene. I forhold til lovdkastet er der foretaget følgende ændringer: [...]

Slettet: 1

De tre elementer, der indgår i lovdkastet, indgik alle i udvalgets drøftelser, da justitsministeren besluttede at fremsætte lovforslag på området, inden udvalgets delbetænkning kunne foreligge. Der er enighed i udvalget om, at alle tre forslag er meget væsentlige elementer i en forstærket indsats for at modvirke, at hunde overfalder og bider mennesker og andre hunde.

Særligt for så vidt angår lovdkastets regel om, at hunde, der skambider et menneske eller et dyr, skal aflives ved politiets foranstaltning uden hundesagkyndig undersøgelse, finder udvalget dog, at det bør overvejes at begrænse reglen til at omfatte skambidning af et menneske eller en anden hund. Det skyldes, at hundes skambidning af andre dyr ofte vil kunne være uden sammenhæng med en værlig aggressiv adfærd hos hunden, men i stedet udtryk for naturlige instinkter.

I hunders jagt

I den offentlige debat har der været stor fokus på spørgsmålet om forbud mod bestemte hunderacer eller i hvert fald skærpede regler for hold af visse hunde. *Afsnit 7.2.* indeholder udvalgets overvejelser om mulige modeller for en afgrænsning af, hvilke hunde der må anses for farlige. På grundlag heraf indeholder *afsnit 7.3. og 7.4.* udvalgets overvejelser om mulighederne for og hensigtsmæssigheden ved henholdsvis et raceforbud og en særregulering for visse hunderacer og om, hvilke hunderacer der i givet fald bør være omfattet af et forbud eller en særregulering. *Afsnit 7.5.-7.11.* indeholder udvalgets overvejelser om generelle skærpedelser af hundelovens regler med henblik på at modvirke, at hunde overfalder og bider mennesker og andre hunde. Endelig indeholder *afsnit 7.12.* udvalgets overvejelser og forslag vedrørende sanktionsniveauet på området.

Formatet: Højre: 0,63 cm

Det skal indledningsvist bemærkes, at de forpligtelser, som efter hundeloven er rettet mod den, der holder hund, for at sikre en effektiv håndhævelse af reglerne lovteknisk er rettet mod hundens "besidder" (jf. herom afsnit 3.2.1.) og ikke dens ejer. Hensigten er at undgå, at den person, som i praksis holder hund, frasiger sig sit ansvar under henvisning til, at han ikke civiltretligt er hundens ejer. Ejeren af hunden vil dog sædvanligvis også være hundens besidder. Ved en gennemgang af udvalgets overvejelser og forslag – undtagen hvor der er tale om formuleringen af gældende eller foreslåede lovbestemmelser – forekommer det imidlertid sprogligt mere naturligt at tale om hundens ejer end dens besidder. Når der i det følgende tales om hundeejeren, skal det derfor forstås som synonymt med begrebet hundens besidder.

Slettet: 1

7.2. Modeller for afgrænsning af, hvad der skal forstås ved farlige hunde

7.2.1. Indledning

Som anført i afsnit 7.1. ville det være ønskeligt at kunne målrette mulige initiativer – hvad enten de måtte bestå i forbud eller anden regulering – i forhold til besiddere af bestemte hunde, der i særlig grad må betegnes som farlige.

Uanset hvilke hunderacer, man vælger at lade omfatte af et forbud eller en særregulering opstår spørgsmålet om, hvordan man både lovteknisk og i praksis – som hundeejer eller som håndhævende myndighed – i givet fald skelner mellem de farlige hunde og andre hunde.

På grundlag af de gældende regler i Danmark og oplysningerne om fremmed ret har udvalget opstillet *fire modeller*, der gennemgås i det følgende. Modellerne kan varieres og eventuelt kombineres – herunder med muligheden for en konkret dispensation fra et forbud mod at være omfatter af en særregulering – men de udgør efter udvalgets opfattelse tilsammen et godt grundlag for at vurdere mulighederne for og hensigtsmæssigheden ved henholdsvis et raceforbud og en særregulering for visse hunderacer.

7.2.2. 1991-modellen (model 1)

Denne model bygger på den lovgivningsmodel, der blev anvendt ved indførelsen af forbuddet mod pitbull terrier og tosa i 1991⁶. Efter denne model vil et forbud omfatte besiddelse eller avl af nogle nærmere opregnede hunderacer eller krydsninger, hvori disse hunderacer indgår. Tilsvarende gælder en eventuel særregulering. Efter denne model er det politiet, der i tvivlstilfælde skal kunne bevise, at en hund tilhører én af de forbudte hunderacer eller er en krydsning heraf.

Formateret: Højre: 0,63 cm

⁶ Jf. afsnit 3.1.

7.2.3. Den norske model (model 2)

Denne model bygger ligesom den forudgående model på en særregulering for – eller forbud mod at avle eller besidde – nærmere bestemte hunderacer eller krydsninger, hvori disse hunderacer indgår. I modsætning til den første model er det imidlertid i denne model hundeejeren, der i tvivlstilfælde skal dokumentere hundens race eller type. Modellen, der altså bygger på et princip om omvendt bevisbyrde, er inspireret af den norske hundelov med tilhørende administrative forskrifter⁷. Det er en forudsætning for at pålægge hundeejeren bevisbyrden, at politiet med rimelig grund har mistanke om, at der tale om en hund af en af de forbudte racer eller typer, eller en hund af blandingsrace, hvori disse racer eller typer indgår.

Efter den norske regulering er mindstekravet til ejerens dokumentation af en hunds race eller type, at hunden er id-mærket⁸ med mikrochip, og at dette id-mærke knytter hunden til et registreringsbevis, der er påført dna-kodning med tilknyttet stamtavle.

Opfyldelse af dette mindstekrav forudsætter, at dyrlægen i forbindelse med chip-mærkningen af hunden har udtaget en blodprøve, som er sendt til et centralt lager, som Norsk Kennel Klub ejer og er ansvarlig for. Hvis der senere opstår tvivl om, hvorvidt en hund er af en bestemt race, foretages en dna-analyse på grundlag af blodprøven, som sammenholdes med oplysningerne på hundens stamtavle om hundens forældre. Det er forudsat i forarbejderne, at stamtavlen (og dermed formentlig også dna-registreringen) – ud over Norsk Kennel Klub – kan føres af "en tilsvarende troværdig organisation", f.eks. en tilsvarende udenlandsk klub.

Efter de norske regler kan politiet "i enkelttilfælde" bestemme, at anden tilfredsstillende dokumentation kan træde i stedet for det sædvanlige mindstekrav til dokumentation.

7.2.4. Den spanske model (model 3)

Denne model, der er inspireret af lovgivningen om farlige hunde i Spanien⁹, indebærer – ud over en særregulering for eller et forbud mod bestemte hunderacer – at også hunde med nærmere angivne fysiske karakteristika omfattes af særregulering eller forbud.

De fysiske karakteristika, der nævnes i de spanske regler er følgende:

- Stærk, kraftfuld, robust, atletisk og smidig muskulatur samt fysisk styrke og resistens.
- Tydefig karakter og mod.

⁷ Den norske lovgivning er beskrevet ærdenfor i afsnit 4.2.

⁸ Id-mærkning er ikke lovpligtig i Norge, men foretages og registreres i privat regi hos Norsk Kennel Klub.

⁹ Den spanske lovgivning er beskrevet ovenfor i afsnit 4.9.

- Korthåret.
- Brystkasse mellem 60 og 80 cm, mellem 50 og 70 cm afstand mellem bageste og højeste del af ryggen samt vægt på over 20 kg.
- Stort, firkantet og robust hoved med bredt og stort kranium samt muskuløse og runde kinder. Store og stærke kæber samt kraftig, bred og dyb mund.
- Bred, muskuløs og kort hals.
- Kompakt, bred og stor brystkasse, buedeformede ribben og muskuløs og kort ryg.
- Parallelle, lige og kraftige forpoter. Muskuløse og lange bagpoter, der danner en moderat vinkel.

7.2.5. Den britiske model (model 4)

Denne model, der er inspireret af reglerne i Storbritannien¹⁰, indebærer – ud over en særregulering for eller et forbud mod bestemte hunderacer – at også hunde, som er i besiddelse af de samme fysiske og adfærdsmæssige karakteristika som én af de forbudte hunderacer, omfattes af særregulering eller forbud.

Vurderingen af, om en hund er ulovlig, foretages i Storbritannien af en domstol på baggrund af en sagkyndig vurdering. Som i den norske model er det ejeren, der i tvivlstilfælde skal dokumentere hundens race eller type, men der er ikke i den britiske lovgivning stillet specifikke krav til, hvilken form for bevis der er tilstrækkelig. Hvis hunden er ulovlig, men domstolen imidlertid vurderer, at hunden ikke udgør en fare for den offentlige sikkerhed, kan ejeren beholde hunden mod at lade hunden registrere i et særligt register over farlige hunde, lade den sterilisere og mærke ved tatovering eller chip.

7.3. Forbud mod farlige hunde

Danmark indførte i 1991 et forbud mod besiddelse og avl af pitbull terrier og tosa (eller rettelig tosa inu) og krydsningen, hvori de nævnte hunde indgår. Også andre europæiske lande har i løbet af de seneste knap 20 år indført forskellige former for race- eller typespecifikke forbud. Som det fremgår af kapitel 4, er der i 1991 i *Storbritannien* indført forbud mod pitbull terrier, tosa inu, dogo argentino og fila brasileiro, mens *Norge* i 2004 forbød disse fire hunderacer samt amerikansk stafordshire terrier (amstaff). Herudover har flere europæiske lande en særregulering for visse hunderacer, men ikke noget forbud, jf. nærmere nedenfor i afsnit 7.4.

Nederlandene indførte et forbud mod pitbull terrier i 1994, men afskaffede det igen pr. 1. januar 2009, da ordningen ikke havde ført til færre bidskader.

¹⁰ Den britiske lovgivning er beskrevet ovenfor i afsnit 4.4.

Sverige valgte ikke at gennemføre et forbud med bestemte racer eller typer af hunde i forbindelse med en lovrevision i 2007¹¹ under henvisning til, at det ikke er muligt at henføre alle farlige hunde til bestemte hunderacer, idet en forkert adfærd kan udvikles hos alle hunderacer og forstærkes gennem bl.a. forkert avl eller forkert håndtering.

Et naturligt udgangspunkt for udvalgets overvejelser om, hvorvidt der er behov for at udvide antallet af forbudte hunderacer – og eventuelt justere udformningen af det danske raceforbud – er den fokus, som der i den offentlige debat i særlig grad har været rettet mod de såkaldte kamp- og muskelhunde¹². Der er her tale om hunde, som oprindeligt er avlet til kamp mod tyre og andre hunde, til storvildtsjagt eller med henblik på bevogning af ejendomme, og som – med variationer racerne imellem – blandt andet er karakteriseret ved lav aggressionstærke samt stor muskelkraft, mod, udholdenhed og ufølsomhed over for smerte.

Man kan stille det spørgsmål, om de pågældende hunderacer – med de vanskeligheder og risici, der er forbundet med at håndtere dem – tjener noget anerkendelsesværdigt formål i dagens Danmark, når nu der er så mange andre hunderacer at vælge imellem. Taler forsigtighedshensyn og hensynet til at imødekomme den frygt og afstandtagen, der i meget brede dele af befolkningen er i forhold til disse hunde, ikke med stor styrke for et forbud? Bør de eksempler, der er kommet frem i pressen om voldsomme angreb på og skambidninger af mennesker og andre hunde, ikke føre til, at vi sikrer os imod – i hvert fald efter en overgangsperiode – at møde disse hunde på offentlige gader og veje? Og er eventuelle problemer med at racebestemme hunde i praksis ikke overdrevet? Vil langt hovedparten af den danske befolkning ikke søge væk fra de forbudte hunderacer og vælge andre hunderacer eller blandingshunde, hvor der hverken visuelt eller adfærdsmæssigt er grund til forveksling med de forbudte hunderacer, således at lovgivningen i selv har en adfærdregulerende effekt? Vil de pågældende racer således ikke over tid uddø i Danmark, hvorfor eventuelle vanskeligheder med at håndhæve et forbud primært vil bestå i den indledende fase?

Heroverfor kan anføres følgende synspunkter:

Begrebet "kamp- og muskelhunde" er langt fra entydigt. Uanset til hvilket formål en hunderace historisk set er avlet, kan forskellige egenskaber være nedtonet eller fremhævet gennem de seneste 100-150 års avlsarbejde, og udvalget har hverken i dansk eller udenlandsk statistik eller forskning fundet noget sikkert grundlag for at udpege bestemte racer som mere farlige end andre. Tværtimod er det generelle indtryk, at alle hunde – med forkert opdragelse og forkert håndtering – kan være farlige, og at det derfor er mere relevant at fokusere på hundeejere med hunde, som konkret viser

¹¹ H. forarbejderne i Prop. 2006/07:126, s. 16-19, og SOU 2003:46, særligt s. 35-51. Den vedtagne lov findes i SFS 2007:1150.

¹² Jf. herom nærmere ovenfor i afsnit 6.2.1.

sig farlige eller skaber frygt i deres omgivelser, således som det er tilstræbt ved ændringen af hundeloven i 2003.

Erfaringen viser også, at opfattelsen af, hvilke hunderacer der anses for farlige, varierer over tid – muligvis blandt andet som en konsekvens af skiftende riders "mode" med hensyn til, hvilke hunde der ikke mindst i kriminelle eller udsatte miljøer anses for statussymboler eller velegnede forsvars- eller angrebsvåben. I forbindelse med indførelsen af hundeloven i 1937 var der røster fremme om at forbyde schæfere og dobermannpinschere¹³, og senere har også rottweilere været en af de hunderacer, der vakte frygt i sine omgivelser. I de sidste omkring 20 år har fokus været på pitbull terriere og beslægtede racer – nu i den offentlige debat sammenfattet under betegnelsen kamp- eller muskelhunde. Efter udvalgets opfattelse kan det næste modefænomen eventuelt blive visse racer inden for gruppen af hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien¹⁴. Hvis der indføres forbud mod bestemte racer, er det tænkeligt, at uansvarlige hundeejere vil skaffe sig hunde af andre racer, som kan blive lige så farlige som de forbudte racer.

Opnås der enighed om, hvilke hunderacer der må anses for farlige, eventuelt suppleret hen ad vejen med de yderligere racer, som i praksis viser sig problematiske, måtte et eventuelt forbud – ligesom det gældende forbud mod pitbull terrier og tosa inu – for at være effektivt også omfatte krydsninger, hvori de pågældende hunderacer indgår. Når der ikke er tale om racerene hunde – hvad en stor del af de danske familiehunde ikke er – er der imidlertid betydelige vanskeligheder med at identificere de forbudte racer og ikke mindst blandinger heraf. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt – eller inden for en overskuelig fremtid – et sikkert grundlag for på baggrund af en dna-analyse at fastlægge en hunds race. Ligesom en ren visuel identifikation heller ikke er mulig med blot nogen grad af sikkerhed. En eventuel test måtte derfor i høj grad fokusere på hundens adfærd¹⁵, og er det så ikke mere relevant også i lovgivningen at fokusere herpå?

Endelig kan det anføres, at der ikke er sikkerhed for, at et raceforbud mærkbart vil mindske problemet. Der er ikke foretaget nogen evaluering af det danske forbud fra 1991 mod pitbull terrier og tosa inu, og der foreligger ikke nogen statistik om politiets håndhævelse heraf. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at mens der nok umiddelbart efter indførelsen af forbuddet oplevedes en nedgang i antallet af pitbull-lignende hunde, så er der i dag mærkbart flere af denne slags hunde – de kaldes blot noget andet af ejeren – og forbuddet håndhæves ikke længere i praksis, idet politiet i stedet anvender mulighederne for at give pålæg om at anvende snor eller mundkurv mv. eller at affixe hunden efter de regler om farlige hunde, der blev indført i hundeloven i 2003. Erfaringerne

¹³ Jf. afsnit 3.1.

¹⁴ Jf. afsnit 6.2.3.7.

¹⁵ Saml. den gældende cirkulæreskrivelse nr. 11383 af 7. juli 1992 om testning af særligt farlige hunde (pit bull terrier og tosa samt krydsninger, hvori disse hunde indgår). Vanskelighederne i praksis med at anvende den beskrevne test som grundlag for en racebestemmelse er beskrevet i afsnit 3.1.

fra Storbritannien¹⁶ tyder heller ikke på, at forbuddet har haft nogen langsigtet virkning, hvilket da også har ført til, at der i foråret 2009 er udsendt en udførlig vejledning til politikredse om at medvirke til en mere effektiv håndhævelse af forbuddet. Nederlandene har som nævnt af samme grund ophævet deres raceforbud. I Norge er raceforbuddet relativt nyt, og myndighederne har ikke noget sikkert grundlag for at udtale sig om erfaringerne¹⁷.

Udvalget er imidlertid blevet bedt om under alle omstændigheder at opstille én eller flere modeller for et forbud mod kamp- og muskelhunde.

Der er enighed i udvalget om, at de hidtidige erfaringer i Danmark og i udlandet fører til, at et eventuelt raceforbud, for at kunne håndhæves effektivt i praksis, i givet fald måtte bygge på den norske model med omvendt bevisbyrde (model 2)¹⁸. Udvalget har ikke noget sikkert statistisk eller erfaringsmæssigt grundlag for at pege på, at et eventuelt forbud bør omfatte enten flere eller færre hunderacer, der kan siges at tilhøre gruppen af kamp- og muskelhunde, end de fem hunderacer, der er forbudt i Norge. Skulle et forbud omfatte alle de hunde, som i almindelighed anses som kamp- eller muskelhunde, og som findes i Danmark, kunne det imidlertid overvejes yderligere at medtage staf-fordshire bull terrier¹⁹, amerikansk bulldog og boerboel. Endvidere kunne det overvejes, om racerne kangal, centralasiatisk ovcharka, kaukasisk ovcharka, sydrussisk ovcharka, sarplaninae og torjak inden for gruppen af hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien burde medtages for at forebygge, at de bliver næste generation af farlige hunde i Danmark²⁰.

Da modellen bygger på et princip om omvendt bevisbyrde, vil en overtrædelse af raceforbuddet ikke kunne strafsanktioneres, men alene føre til aflivning af hunden, idet en hundeejer – som det fremgår ovenfor – i mange tilfælde ikke vil have nogen reel mulighed for at forsvare sig mod en anklage om at besidde en ulovlig hund²¹. Et lovudkast, der bygger på denne model, er optaget som bilag 2 til betænkningen. Ved en gennemførelse af forslaget, vil den gældende bekendtgørelse om forbud mod pitbull terrier og tosa ina skulle ophæves.

¹⁶ H. David Bowles: The Effects of Legislation on Methods to Control Prohibited Types of Dogs (endnu ikke offentliggjort, 2009).

¹⁷ H. afsnit 4.2.

¹⁸ H. afsnit 7.2.3.

¹⁹ Udvalgets medlemmer Pernille Hansen, Yvonne Knudsen, Jens Knud Mikkelsen, Ingeborg Methak, Jens Sørensen og Hans Tønshøj finder ikke, at det er nødvendigt at medtage hunde af racen staf-fordshire bull terrier på listen over hunde, der omfattes af et eventuelt forbud, der bygger på den norske model med omvendt bevisbyrde. Det skyldes dels, at racen i mange år er blevet avlet til familiehund, så dens egenskaber i dag ikke er særegne anderledes end andre terriere, dels at den ikke påvirker rasen. Racestandarden angiver således en maksimal vægt på 17,6 kg, men i praksis forekommer vægte på op til ca. 20 kg. Baggrunden for at medtage hunden på listen skulle være, at det er især rykket, at en del pit bull terriere gør for at være staf-fordshire bull terriere. Dette problem kommer også uden om ved at anvende den norske model.

²⁰ Det skal fremhæves, at hvor de såkaldte kamp- og muskelhunde fortrinsvis er aggressive over for andre hunde og dyr i øvrigt (artsfælleaggressive), er hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien efter udvalgets oplysninger i højere grad også aggressive over for mennesker.

²¹ If. uskyldsfornægtelsesreglen i artikel 6, stk. 2, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Slettet: uskyld

Formatet: Højre: 0,63 cm

Hvis der indføres et forbud mod bestemte hunderacer, bør ejere af disse hunde efter udvalgets opfattelse omfattes af en overgangsordning, der svarer til den, der gjaldt ved indførelsen af forbuddet mod pitbull terrier og tosa inu i 1991. Det indebærer, at de kan beholde en hund af en forbudt race, hvis den er erhvervet, inden reglerne træder i kraft, og hunden inden 3 måneder herefter anmeldes til politiet vedlagt en erklæring fra en dyrlæge om, at hunden er mærket og kastreret²². På en kopi af anmeldelsen meddeler politiet herefter ejeren tilladelse til fortsat at besidde hunden. Hunde omfattet af overgangsordningen må ikke overdrages, og de må kun holdes på ejerens bopæl og luftes af personer over 15 år, der bærer til ejerens faste husskand, ligesom de altid skal føres i snor og være forsynet med mundkurv på steder, hvortil der er almindelig adgang. Eventuelle hvalpe, der fødes efter ikrafttrædelsen af raceforbuddet, skal aflives af en dyrlæge straks efter fødslen. Der skal ske aflivning, hvis hunden ikke er anmeldt rettidigt til politiet, hvis den er overdraget efter ikrafttrædelsen af raceforbuddet, eller hvis hunden i gentagelsestilfælde²³ holdes et andet sted end på ejerens bopæl eller færdes i strid med reglerne om luftning, snor og mundkurv.

Jf. anmeldt
udkast

I forbindelse med en eventuel gennemførelse et raceforbud må det overvejes, om der herved foretages et ekspropriativt indgreb i forhold til erhvervsmæssig avl af de hunderacer, der ønskes forbudt, jf. grundlovens § 73, således at der enten skal udbetales erstatning til – eller fastsættes en overgangs- eller dispensationsordning for – de berørte avlere.

Et flertal af udvalgets medlemmer (Pernille Hansen, Vibeke Knudsen, Jens Kruse Mikkelsen, Ingeborg Mølbak, Jens Svenningsen og Hans Tonsborg) kan ikke anbefale, at der gennemføres et sådant forbud og henviser i den forbindelse til de argumenter, der er gengivet ovenfor. Disse medlemmer fremhæver særligt, at der er betydelig risiko for, at den omvendte bevisbyrde, som er nødvendig for at sikre et effektivt forbud, medfører, at loven kommer til at ramme alt for bredt. Medmindre man er indehaver af en stambogsført hund, og eventuelt har fået registreret en blodprøve med henblik på en fremtidig dna-analyse, har borgeren i praksis yderst begrænsede muligheder for at tilbagevise politiets påstand om, at man er indehaver af en kamphund, selv om hunden rent faktisk ikke tilhører en af de forbudte racer eller indeholder arvelige egenskaber herfra. Og selv bortset fra dette bevisbyrdespørgsmål vil et forbud inden for de berørte racer og krydsninger, hvori disse racer indgår, ramme et meget stort antal hundeejere, hvoraf rigtig mange har en velfungerende familiehund, som efter ~~overgangsreglerne både skal steriliseres og gå med mundkurv, når den luftes.~~ Et forbud vil desuden ikke alene ramme for bredt. Det vil også ramme for snævert, idet der som anført ikke er grund til at tro, at problemerne med skambidning af mennesket og andre hunde vil forsvinde af den grund, idet der som anført også findes farlige hunde inden for andre hunderacer. Disse medlemmer finder endvidere, at det gældende forbud mod pitbull terrier og tosa inu bør ophæves, da det kan være støden- de for retsbevidstheden at opretholde regler, der alligevel ikke håndhæves i praksis, og da de gæl-

JA -

²² Det bemærkes, at sterilisation (ovasktomi) af en hanhund ikke er egnet til at nedsætte hundens aggressivitet.
²³ Det skal i den forbindelse sikres, at der sker registrering af i gangstilfælde af overtrædelse af de nævnte regler.

dende – og de i de følgende afsnit foreslåede – regler om politiets beføjelser over for farlige hunde giver et bedre grundlag for en indsats mod farlige hunde.

Et mindretal af udvalgets medlemmer (Cristina Angela Gulisano, Pernille Langermann-Nielsen og Birgit Kleis) bemærker, at der som anført ovenfor er enighed i udvalget om, at en eventuel forbudsordning må bygge på den norske model beskrevet under pkt. 7.2.3.

Mindretallet er enig i, at en række forhold – isoleret set – kan anføres imod at indføre en sådan forbudsordning. Ordningen kan således som anført af flertallet risikere at ramme både for snævert og for bredt, sådan at forstå, at ordningen ikke vil kunne afgrænses så præcist, at den i alle situationer rammer eller kun rammer hunde, der kan udgøre en konkret fare for omgivelserne. Hertil kommer bl.a., at også en ordning, der bygger på den norske model, kan være (meget) vanskelig at håndhæve på en måde, der er fuldt ud effektiv.

Der kan imidlertid efter mindretallets opfattelse også anføres stærke grunde til at foreslå en forbudsordning. Som anført i afsnit 7.1. er det således et væsentligt problem, når der i den brede befolkning skabes frygt for at blive angrebet af hunde, som man møder på offentlige gader og veje, uanset om denne frygt statistisk set er velbegrundet.

Det må i den forbindelse efter mindretallets opfattelse fremhæves, at der – både tidligere, men i høj grad i de allersneste år – har været fokus på, at nogle hundeejere ligefrem tilstræber at have en hund, der af omgivelserne bliver opfattet som "farlig" og dermed efter omstændighederne egnet til at skabe frygt hos omgivelserne. Hertil kommer, at der er almindelig enighed om, at der findes visse racer eller typer af hunde, som stiller særlige krav til ejerens håndtering og opdragelse, og det gælder, hvad enten man vælger at betegne disse hunde som "farlige" eller "krævende" hunde.

Mindretallet er opmærksom på, at begrebet "farlige hunde" for så vidt ikke kan siges at være et relativt nyopstået fænomen, idet der også tidligere – f.eks. ved indførelse af hundeloven i 1937 – var røster fremme om at forbyde f.eks. schæfer og dobermannpinschere, fordi de kunne vække frygt hos deres omgivelser. Imidlertid har der i de allersneste år været en udvikling og en offentlig debat mv., der efter mindretallets opfattelse kan gøre det nærliggende at overveje, om udbredelsen af forskellige racer og typer af hunde har nået et stadie, hvor der bør indføres grænser for, hvilke hunde vi ønsker i det danske samfund.

Mindretallet bemærker desuden, at selv om den omtalte model for en forbudsordning muligvis ikke vil kunne håndhæves fuldt ud effektivt i praksis, vil en sådan ordning efter mindretallets opfattelse under alle omstændigheder kunne have den effekt, at antallet af hunde omfattet af ordningen gradvist vil kunne blive reduceret i de kommende år.

Formatøren: Højre: 0,63 cm

Mindretallet bemærker i den forbindelse, at formålet med en forbudsordning skal være at varetage hensynet til borgernes sikkerhed og tryghed. Ligesom det var en forudsætning, da man indførte forbuddet i Norge, finder mindretallet, at det er vigtigt at understrege, at politiet i givet fald bør håndhæve en forbudsordning på en smidig måde, således at der ikke bliver tale om en form for forfølgelse af hundeejere.

På den anførte baggrund finder mindretallet, at spørgsmålet om indførelse af en forbudsordning i sidste ende må beru på en politisk afvejning af de forskellige – til dels modsatrettede – hensyn, som gør sig gældende på området.

7.4. Racebestemt særregulering

Der findes ikke i den gældende danske lovgivning særregulering for bestemte hunderacer bortset fra bestemmelsen i hundelovens § 3, stk. 3, hvorefter 14 opregnede hunderacer, krydsninger heraf samt enhver større hund, der efter sin race eller sin karakter kan sidestilles med de 14 hunderacer, uden for de større byer skal føres i snor, holdes indelukket eller forsvarligt bundet fra solnedgang til solopgang, dog mindst fra kl. 18 til kl. 6²⁴. Denne bestemmelse, der stammer fra den oprindelige hundelov fra 1938, har næppe længere nogen praktisk betydning, og den foreslås i øvrigt ophævet i det lovdraft, som justitsministeren har fremsat den 11. september 2009.

Slettet: forslag

Slettet: KK²⁵

Som det fremgår nærmere af kapitel 4, er der i flere europæiske lande en særregulering for visse hunderacer. I Tyskland, hvor der er lovgivning både på forbundsniveau og på delstatsniveau, og reglerne derfor er forskellige fra delstat til delstat²⁶, er der typisk blandt andet krav om tilladelse til at holde farlige hunde, og en sådan tilladelse meddeles kun til myndige og pålidelige personer, der er personligt egnede og som besidder tilstrækkelig faglige viden til at holde den pågældende hund. Ejeren skal desuden være i stand til at holde og føre den farlige hund i snor. I Frankrig²⁷ stilles der for ejere af staffordshire terriere, amerikansk staffordshire terriere (amstaff), mastiff, tosa inu og rottweiler krav om et kursus til opnåelse af et egnethedsbevis. Kurset har til formål at hunde udvikler en passende adfærd ved ophold på offentlige og private områder. I Spanien²⁸ kræver det tilladelse at besidde en farlig hund, og en sådan tilladelse får man kun, hvis man myndig og ikke tidligere straffet for f.eks. drab, frihedsberøvelse eller narkotikahandel eller frakendt retten til at beskæftige sig med hunde eller andre potentielt farlige dyr. Farlige hunde skal være iført mundkurv og føres i snor, hvis længde ikke må overstige 2 meter, når den befinder sig på offentlige steder. Hvis en farlig

²⁴ Bestemmelsen er omtalt i afsnit 3.2.12.2., hvoraf det fremgår, at formålet med bestemmelsen er at "udelukke, at hunde slipper løs i tidlige somnertimer, før der er mennesker i marken, således at de under omstændigheder kan overfalde vildt og husdyr, uden at der er større mulighed for at hindre dette".

²⁵ Dette gælder – som det fremgår af afsnit 4.5. – også afgrænsningen af, hvilke hunde der anses for farlige.

²⁶ Jf. afsnit 4.7.

²⁷ Jf. afsnit 4.9. Som farlige hunde anses ud over otte opregnede hunderacer også hunde med nærmere angivne fysiske karakteristika, smt. afsnit 7.2.4.

Formateret: Højre: 9,63 cm

hund forsvinder, skal det kommunale register underrettes herom inden for 48 timer. I Schweiz²⁹ reguleres området i vidt omfang i de enkelte kantoner (delstater), og f.eks. i Geneve stilles der krav om tilladelse til at holde 12 hunderacer, og der er mundkurvspift for disse racer.

Når udvalget har overvejet forslag om særregler for bestemte hunderacer, er det for at vurdere, om det ad denne vej er muligt at pege på initiativer, som er mere målrettede end generelle regler³⁰ for alle hunde og hundeejere uden at være så indgribende som et forbud. Det kan således anføres, at der findes hunderacer, som det kræver en ekstra indsats at holde fra ejerens side for at sikre, at hunden ikke skaber utryghed for sine omgivelser, men at der omvendt findes ejere, som er indstillet på at skulle opfylde nogle særlige krav for at kunne holde sådanne hunde.

Udvalget har i den forbindelse både overvejet særlige krav til hundeejeren og til selve hundeholdet. Udvalget har bl.a. overvejet, om der bør stilles krav om, at besidderen skal være myndig, have gennemført et kursus, ikke tidligere være dømt for visse grovere lovovertrædelser, og om der bør stilles krav til besidderens personlige forhold. Herudover har udvalget overvejet, om der bør stilles krav om, at bestemte hunderacer kun må luftes af ejeren, om der bør stilles krav til snor og mundkurv mv., og om der bør stilles krav til indhegning mv. af den ejendom (have), hvor hunden holdes.

På samme måde som ved et raceforbud opstår spørgsmålet om, hvordan man identificerer de udpegede racer og ikke mindst blandinger heraf. Der er her igen enighed i udvalget om, at den eneste model, der vil kunne håndhæves effektivt i praksis, er den norske model (model 2) med omvendt bevisbyrde. Også ved en særregulering indebærer denne bevisbyrde regel imidlertid, at en overtrædelse af eventuelle særregler for bestemte hunderacer ikke vil kunne strafsanktioneres, idet en hundeejer i mange tilfælde ikke vil have nogen reel mulighed for at forsvare sig mod en anklage om, at vedkommendes hund er af en farlig race og derfor omfattet af særreglerne. Et raceforbud vil kunne håndhæves ved aflivning af hunden, mens der ikke er en tilsvarende mulighed for en umiddelbar, effektiv håndhævelse af særregler. En ordning med særregler måtte derfor indebære, at politiet kan give en hundeejer – som ikke kan modbevise, at hans hund tilhører en af de hunderacer, der gælder særregler for – pålæg om for fremtiden at overholde særreglerne. Overtrædelse af et sådant pålæg vil kunne strafsanktioneres og eventuelt føre til aflivning af hunden.

Den model, som udvalget har overvejet, ville indebære, at der opstilles særregler for følgende hunderacer³¹ og krydsninger, hvori disse racer indgår:

- Pitbull terrier
- Tosa inu

²⁹ Jf. afsnit 4.14.

³⁰ Jf. herom i de følgende afsnit.

³¹ Om baggrunden for udvælgelsen af disse hunderacer henvises til afsnit 7.3.

- Fjla brasileiro
- Dogo argentino
- Amerikansk staffordshire terrier (amstaff)
- Boertwel
- Staffordshire bull terrier²¹
- Amerikansk bulldog
- Kangal
- Centrasiatisk ovcharka
- Kaukasisk ovcharka
- Sydrussisk ovcharka
- Tornjak
- Sarplaninac

Særreglerne ville gå ud på at stille krav om, at kun personer, der er fyldt 18 år, må eje eller besidde disse hunde. Hunden måtte kun holdes på ejerens ejendom, der skulle være indhegnet og forsynet med en sluseåge. Det ville endvidere være en betingelse, at hunden kun luftes af ejeren selv eller en anden person over 18 år, og at hunden er iført mundkurv og føres i fast snor på højst 2 meter. Hunden skal også være i snor i områder, der er fritløbsområde for andre hunde. Ejeren måtte kun lufte én hund ad gangen. Hvis en af disse hunde løb bort, skulle politiet underrettes senest 1 time efter, at ejeren var blevet opmærksom på, at hunden var forsvundet. Et lovudkast, der bygger på denne model, er optaget som bilag 3 til betænkningen.

Fire af udvalgets medlemmer (Pernille Hansen, Jens Kruse Mikkelsen, Ingeborg Mølbak og Jens Svenningsen) kan ikke støtte et forslag om særregler for bestemte hunderacer. Disse medlemmer finder – ligesom med hensyn til raceforbuddet – at en regulering af denne karakter vil ramme både for bredt og for snævert. Ider der findes en lang række velfungerende familiehunde inden for disse racer, ligesom der ikke er grund til at tro, at problemerne med skambidning af mennesker og andre hunde vil forsvinde af den grund, idet der også findes farlige hunde inden for andre hunderacer. Man skal i den forbindelse ikke underkende den dyrevelfærdsmæssigt negative virkning af, at disse hunde – og berører altså også i meget vidt omfang hunde, der ikke har udvist nogen konkrete fare for deres omgivelser – aldrig ville kunne løbe frit rundt uden for ejerens indhegnede have, men altid skulle være iført snor og mundkurv og være uden artsfællekontakt, når de bevæger sig uden for

200 af udvalgets medlemmer (Pernille Hansen, Vibeke Knudsen, Jens Kruse Mikkelsen, Ingeborg Mølbak, Jens Svenningsen og Hans Jønsbo) finder ikke, at det er nødvendigt at modtage hunde af racen staffordshire bull terrier på listen over hunde, der omfattes af et eventuelt forbud, der bygger på den norske model med omvendt begrænsning. Det skyldes dels, at racen i mange år er blevet avlet til familiehund, så dens egenskaber i dag ikke er meget anderledes end andre racers, dels at den ikke bliver for stor. Racestandarden angiver således en maksimal vægt på 17,6 kg, men i praksis forekommer vægte ud op til ca. 20 kg. Baggrunden for at modtage hunden på listen skulle være, at det er indtrykket, at en del små bull terriere også kan være staffordshire bull terriere. Dette problem kommer man uden om ved at anvende den norske model.

Slettet: kreve ~~til~~ til at

Formatere: Frenhævning

Slettet: at tilfaldet kan komme meddele sig personer, der er fyldt 18 år.

Slettet: og som ikke på grund af f.eks. psykisk sygdom eller tidligere kriminalitet må anses som uegnede hertil.

Slettet: der er godkendt af politiet.

Slettet: her

Slettet: f

Slettet: B. B. B.

Formatere: Højre: 0,63 cm

denne have. Dette vil være en meget betydelig indskrænkning af disse hundes naturlige fysiologiske og adfærdsmæssige behov³³ og i øvrigt risikere at gøre dem mere aggressive og ubåndterlige, end de ellers ville være. Når det så samtidig ikke er praktisk muligt at håndhæve særregler, før politiet har givet ejeren et pålæg om at overholde særreglerne, mister ordningen en betydelig del af sin forebyggende værdi. Der er således en betydelig risiko for, at det er de lovlige hundeejere med vel fungerende hunde af de nævnte racer, der først og fremmest berøres af de skærpede særregler, mens de problematiske hundeejere med utilpassede og aggressive hunde først efter en ikke ubetydelig polititindsats med udstedelse af pålæg vil kunne straffes for ikke at overholde reglerne. Under disse omstændigheder finder disse medlemmer, at de betydelige ulemper ved en ordning med særregler for bestemte hunderacer langt fra opvejer den forventede beskedne forebyggende gevinst i forhold til den gældende ordning om pålæg til farlige hunde efter hundelovens § 6 med de ændringer, der foreslås i de følgende afsnit.

Tio af udvalgets medlemmer (Vibeke Knudsen, Hans Tansborg) finder, at særregler for de nævnte 10 hunderacer er nødvendige for at mindske faren ved disse hunde mest muligt, og at en model som den skitserede vil bidrage til at styrke politiets indsats på dette område. Disse medlemmer finder samtidig, at de opstillede krav er rimelige i forhold til de berørte hunde og hundeejere i lyset af det samfundsproblem med farlige hunde, som skal løses.

Slettet: Et mindretal

Tre af udvalgets medlemmer (Cristina Angela Gutisano, Pernille Langermann-Nielsen, Birgit Kleis) bemærker, at spørgsmålet om indførelse af særregler for bestemte hunderacer til dels hænger sammen med spørgsmålet om indførelse af et eventuelt forbud mod bestemte hunderacer. I det omfang, der måtte blive indført et forbud, vil det således ikke være nødvendigt at indføre sådanne særregler. I øvrigt må spørgsmålet om at indføre sådanne særregler i sidste ende bero på en politisk afvejning af de forskellige – til dels modsatrettede – hensyn, som gør sig gældende på området.

Slettet: Et andet mindretal

7.5. Krav til hundeejers alder og personlige forhold

I dette og de følgende afsnit overvejes det, om der generelt for alle hunde er anledning til at skærpe reglerne for hold af hunde.

Dyreværnslovens § 19 indeholder et *alderskrav*, hvorefter dyr kun må overdrages til børn under 16 år, hvis forældremyndighedsindehaveren samtykker. Bestemmelsen blev indsat i dyreværnsloven i 1991 for at sikre, at Danmark kunne tiltræde Den Europæiske Konvention af 13. november 1987 om beskyttelse af kæledyr³⁴. Et flertal i Dyreværnsudvalget havde i betænkning nr. 1154/1988 om

³³ Sml. dyreværnslovens § 2.

³⁴ Bekendtgørelse nr. 63 af 12. august 1993 (Lovtidende C). Efter konventionens artikel 6 må kæledyr ikke sælges til børn under 16 år uden udtrykkelig samtykke fra forældrene. Den danske bestemmelse vedrører ikke kun salg, men enhver overdragelse. Ved overdragelse i dyreværnslovens § 19 således forstås både salg, foræring og andre former for

Formateret: Højre: 0,63 cm

dyreværn anbefalet, at aldersgrænsen blev fastsat til 18 år i stedet for 16 år, så aldersgrænsen svarede til myndighedsalderen. Justitsministeriet var imidlertid enig med mindretallet i, at de dyreværns-mæssige hensyn var tilstrækkeligt tilgodeset med en aldersgrænse på 16 år.

Udvalget finder ikke noget grundlag for at foreslå en særskilt forhøjet aldersgrænse for overdragelse eller besiddelse af hunde. Antræffer politiet hunde, der skaber konkret fare eller frygt i deres omgivelser, kan der derimod være anledning til at overveje muligheden for at give pålæg om, hvem der må lufte hunden, jf. nedentor i afsnit 7.7.

Udvalget har endvidere overvejet, om der bør stilles krav til besidderens *personlige forhold* og herunder om, at den pågældende ikke tidligere har været straffet for visse grovere lovovertrædelser (vandelskrav).

Krav til privatpersoners vandel og personlige forhold findes f.eks. i våbenlovgivningen. Det følger således af § 37, stk. 1, i våbenbekendtgørelsen³⁵, at bl.a. våbentilladelse efter våben- og eksplosivstofloven kun kan gives til personer, om hvis personlige forhold og hidtidige vandel der ikke foreligger oplysninger, som gør det betænkeligt at imødekomme ansøgningen.

Det følger af praksis på området, at der ved vurderingen af ansøgeres personlige forhold og hidtidige vandel i forbindelse med våbentilladelser må lægges vægt på, om den pågældende har haft sager om drab, vold, røveri, voldtægt, ulovlig tvang, frihedsberøvelse, overtrædelse af straffelovens § 252 om forsætlig fareforvoldelse og § 266 om trusler mv. samt overtrædelser af våbenlovgivningen og narkotikalovgivningen. Det er endvidere umiddelbart klart, at våbentilladelse skal afslås, hvis der foreligger begrundet risiko for, at våbnet vil blive misbrugt. Det samme gælder, hvor skødesløshed i omgang med skydevåben er særligt indiceret. Endvidere må udgangspunktet i tilfælde, hvor der er begrundet tvivl om, hvorvidt våbnet vil blive misbrugt, være, at en våbentilladelse nægtes.

Hvis der skal opstilles krav til hundeejeres personlige forhold, herunder vandelskrav, forudsætter det, at der indføres krav om forudgående tilladelse fra politiet (eller anden myndighed) for at eje eller besidde hund. De administrative omkostninger, der ville være forbundet hermed, står efter udvalgets opfattelse meget langt fra mål med de forventede fordele ved at afskære kriminelle eller psykisk uligevægtige personer fra at eje eller besidde en hund. Nedentor i afsnit 7.12. stiller udvalget imidlertid forslag om en udvidet adgang til at frakende personer retten til personligt at beskæftige sig med hunde. Allerede efter den gældende bestemmelse i hundelovens § 12 a er der mulighed

overdragelse. Til gengæld er det at overlade ansvaret for et dyr midlertidigt til et barn under 16 år ikke omfattet af bestemmelsen, og man kan derfor godt efter dyreværnsloven lade f.eks. naboenes børn gå tur med ens hund, hvis børnene er store nok til kunne håndtere hunden på forsvarlig vis.

³⁵ Bekendtgørelse nr. 997 af 19. oktober 2009 om våben og ammunition mv.

for rettighedsfrakendelse i visse tilfælde over for personer, hvis hunde konkret har forvoldt skade på andre.

7.6. Uddannelseskrav til hundeejeren ("kørkort")

Udvalget har endvidere overvejet, om der bør stilles krav om gennemførelse af et kursus for at kunne holde hund.

I Frankrig¹⁶ er der krav om, at besiddere af visse hunderacer skal gennemføre et kursus af én dags varighed. På kurset gennemgås bl.a. emner som hundeejernes ansvar og pligter, det faglige miljø og foreninger vedrørende hunde. På kurset gennemgås endvidere hundens karakteristika, de forskellige hundetyperes oprindelse, de vigtigste karakteristika for adfærdsudvikling, kommunikation mellem hund og besidder, de grundlæggende mekanismer for indlæring hos hunde og nødvendigheden af at opdrage hunde for at opnå harmoni i forholdet mellem hunde og besidder, både når hunden færdes på private og offentlige områder. Kurset indeholder endvidere en gennemgang af de forskellige årsager til aggressiv adfærd (relationel, udviklingsbetinget eller medicinsk), forebyggelse af aggressiv adfærd, valg af race og ønsket adfærd i tilfælde af aggression (styring af den aggressive hund). Endelig indeholder kurset nogle praktiske øvelser i at føre hunde i snor, påsætning og aftagning af mundkurv, særlige teknikker ved møde med ukendte personer og andre hunde, situationer i bylivet, berunder siddende stilling ved overgange og rolig holdning på offentlige steder.

Det er udvalgets opfattelse, at jo bedre forståelse ejeren har for sin hunds adfærd, jo bedre vil vedkommende kunne opdrage hunden og håndtere eventuelle aggressionsproblemer. Deltagelse i socialiseringskurser giver hvalpe mulighed for at lære at håndtere forskellige potentielle stress- og angstfyldte situationer, hvilket efter udvalgets opfattelse normalt vil hindre, at hvalpen udvikler en angst og aggressiv adfærd.

Det vil derfor være meget ønskeligt, hvis flere besiddere – ikke mindst besiddere af krævende hunde – deltager i de kurser, der allerede i dag udbydes af bl.a. Dansk Kennel Klub og Danmarks civile Hundeførerforening. Udvalget finder imidlertid, at det vil være for vidtgående i forhold til den foreliggende problemstilling med farlige hunde at stille et krav om, at alle hundeejere – eller alle, der erhverver hund efter ikrafttrædelsen af en ændring af hundeloven – skal gennemgå et lovpligtigt kursus. Det er endvidere udvalgets opfattelse, at det ikke vil være relevant at indføre mulighed for, at politiet kan pålægge en hundeejer at deltage i et sådant kursus, hvis dennes hund konkret har forvoldt skade eller fare for deres omgivelser. For at få udbytte af kurset kræves det, at hundeejeren konstruktivt medvirker i uddannelsesforløbet, og det er der betydelig risiko for ikke vil være tilfældet, hvis deltagelse i kurset sker efter pålæg fra politiet.

¹⁶ Jf. afsnit 4.7.

7.7. Skærpede regler for pålæg om mundkurv og snor mv.

Efter hundelovens § 6, stk. 2³⁷, kan politidirektøren, hvis en hund har forvoldt skade på et menneske eller anden væsentlig skade, eller der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser, enten give besidderen pålæg om, at hunden, når den ikke holdes indelukket, skal føres i snor eller være forsynet med forsvarlig mundkurv eller begge dele. Politidirektøren kan endvidere træffe afgørelse om at lade hunden aflive. Efter hundelovens § 6, stk. 3³⁸, kan politidirektøren give besidderen pålæg om, at hunden, når den ikke holdes indelukket, skal føres i snor eller være forsynet med forsvarlig mundkurv eller begge dele, hvis hunden har for vane at forulempe mennesker eller dyr ved på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, at fare imod dem eller forfølge dem eller at forulempe husdyr i ejendom eller på mark.

Udvalget har overvejet om, der dels er anledning til at lempe betingelserne for at give pålæg efter hundelovens § 6, stk. 2, dels er anledning til at udvide politiets reaktionsmuligheder, det vil sige de forhold, der kan gives pålæg om.

For så vidt angår *betingelserne for at give pålæg* har udvalget navnlig fokuseret på bestemmelsens tredje led om situationer, hvor "der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser".

I forarbejderne³⁹ nævnes som eksempler på bestemmelsens anvendelsesområde den situation, hvor et overhængende angreb fra en hund mod et menneske eller et andet dyr afværges ved besidderens eller tredjemands mellemkomst, men det anføres også, at der kan være grund til at overveje, om en hund kan være farlig for sine omgivelser, selv om en hund ikke har vist konkrete tegn på at være farlig for sine omgivelser. Som eksempler, der kan indgå i vurderingen af, om en hund må anses for at være farlig, kan nævnes:

- hvor en person truer eller har truet med at pudse sin hund på andre personer eller dyr,
- hvor en hund skaber frygt i sine omgivelser, f.eks. ved på en truende eller aggressiv måde at fare frem eller forfølge folk,
- hvor en person grunder manglende dressur ikke kan tøjle hundens farlige egenskaber,
- hvor den pågældende besidder tidligere har fået aflivet en hund som farlig, og hvor der er begrundet formodning for, at også den nuværende hund er farlig.

³⁷ Jf. afsnit 3.2.3.

³⁸ Jf. afsnit 3.2.4.

³⁹ Lovforslag nr. L 164 af 26. februar 2003 (bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2).

Det er vigtigt at understrege, at hundeejeren eller -besidderen kun har krav på, at der gennemføres en hundesagkyndig undersøgelse efter hundelovens § 6 a, stk. 2, hvis politiet påtænker at træffe afgørelse om aflivning af hunden⁶¹. Et pålæg om snor eller mundkurv kan således meddeles, uden at der gennemføres en hundesagkyndig undersøgelse.

Udvalget har navnlig overvejet hjælpeskriteriet "hvor en hund skaber frygt i sine omgivelser" (2. pind). Selv om eftersætningen, jf. ordet "f.eks." ikke er udtømmende, kan det ikke afvises, at den er blevet opfattet sådan i praksis, og selve lovtæksten fokuserer også mere på hundens farlighed end den frygt, som hunden skaber i sine omgivelser. Omvendt er det af hensyn til hundeejernes retssikkerhed og hundenes velfærd heller ikke ønskeligt, at enhver subjektiv frygt for en hund, kan føre til den pågældende hund får pålæg om snor eller mundkurv. Formentlig blandt andet i lyset af den betydelige presseomtale af kamp- eller muskelhunde, der har skambidt mennesker eller andre hunde, er der flere eksempler på at ejere af hunde – der ikke kan betegnes som hverken kamp- eller muskelhunde, og som ikke har udvist nogen konkret fare for deres omgivelser – er blevet opfordret eller truet af andre til at skaffe sig af med deres hund. Der må derfor foreligge objektive omstændigheder, som i givet fald begrundet et pålæg.

Der er inddelt efter udvalgets opfattelse behov for i lovtæksten stærkere at understrege politiets muligheder for at gribe ind over for hunde, der skaber frygt i deres omgivelser. Udvalget foreslår derfor, at betingelserne for at give pålæg efter hundelovens § 6, stk. 2, formuleres således (tilføjelsen er fremhævet med kursiv):

"Hvis en hund har forvoldt skade på et andet menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser, kan politidirektøren ..."

Det skal understreges, at den foreslåede tilføjelse til bestemmelsen ikke giver politiet adgang til at gribe ind *alene* på grundlag af, at hundens fysiske fremtræden, dvs. fordi den ligner en kamp- eller muskelhund. Det ville blive for vilkårligt i lyset af vanskeligheder med at racebestemme sådanne hunde og de store variationer med lav aggressionstærskel mv. hunde og hunderacer imellem. Der skal efter den foreslåede bestemmelse foreligge konkrete, objektivt konstaterbare holdepunkter i hundens eller besidderens adfærd som begrundelse for at give et pålæg efter dette led i bestemmelsen. Det er omvendt lige så klart, at der – af hensyn til omgivelsernes tryghed – undertiden må stilles større krav til f.eks. besidderens kontrol over, og dressur af, en stor og muskuløs hund med stærke kæber end over en mindre puddehund.

⁶¹ I det lovforslag, som Justitsministeriet sendte i høring den 11. september 2009, er det foreslået, at besidderens adgang til at forlange en hundesagkyndig undersøgelse ikke gælder, hvis hunden ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund, og i denne situation skal politiet efter forslaget have pligt til at lade hunden aflive.

Formateret: Indrykning:
Venstre: 0,63 cm

Slettet: Ved lovforslag nr. L 777
af 22. november 2009

Slettet: om ændring af hundeloven og dyreværnsloven (aa justitsministeren)

Formateret: Højre: 0,63 cm

Det er hensigten med den ændrede formulering at understrege hensynet til, og vigtigheden af, at der sættes ind over for den (begrundede) utryghed, som der i nogle tilfælde kan være med hensyn til bestemte hunde, f.eks. hvor ejeren ikke udviser ansvarlighed i forbindelse med sin omgang med og hold af hunden. Bestemmelsen skal således skabe grundlag for at politiet – ud over de eksempler, der er nævnt i forarbejderne til den gældende bestemmelse – kan gribe ind med relevante pålæg, f.eks. over for hundeejere, som luffer en stor og stærk hund i en lang line, så den reelt "rydder gaden" for andre mennesker, som søger væk for at komme uden for hundens rækkevidde, som lader deres hund strejfe omkring i områder med børn e.l., eller som på anden måde i sin omgang med hunden ikke tager tilstrækkeligt hensyn til andres sikkerhed og tryghed, f.eks. ved at holde en sådan hund i en have, der ikke er forsvarligt indhegnet eller ikke umiddelbart fremstår som sådan (jf. herom nedenfor). Det skal understreges, at bestemmelsen ikke kun omfatter personer, der bevidst anvender hunden som forsvars- eller angrebsvåben eller "potensförlænger", men også velmenende personer, som blot ikke evner på relevant måde at holde og håndtere en stærk og kraftfuld hund på sædvanlige vilkår.

uden pålæg fra politiet.

Den nugældende henvisning til hunde, som der er grundlag for at antage kan være farlige for sine omgivelser, er bibeholdt i bestemmelsen, idet udvalget ikke har fundet at kunne udelukke, at der kan vise sig behov for at gribe ind over for hunde, hvor det ikke godtgøres, at hunden eller besidderen konkret har udvist en adfærd, der har været egnet til at skabe frygt, men hvor politiet på et mere indirekte grundlag finder behov at iværksætte en hundesagkyndig undersøgelse, som viser, at hunden kan være farlig for sine omgivelser, og at det er nødvendigt og berettiget at aflive hunden eller at give besidderen pålæg. Det kan f.eks. være, hvor den pågældende besidder tidligere har fået aflivet en hund som farlig, og hvor der er begrundet formodning for, at også den nuværende hund er farlig. Det er næppe tænkeligt, at politiet kan dokumentere en hunds farlighed på anden måde end ved henvisning til hundens eller besidderens adfærd eller en hundesagkyndig undersøgelse, men bestemmelsens formulering udelukker det ikke. Det er i det hele hensigten med den ændrede formulering at udvide og ikke indskrænke politiets mulighed for at gribe ind over for farlige og utryghedsskabende hunde.

For så vidt angår politiets reaktionsmuligheder har udvalget overvejet behovet for at give politiet mulighed for at give pålæg om indhegning af haven omkring den ejendom, hvor hunden holdes, og om, at hunden kun må lufte af ejeren og eventuelt af andre navngivne personer og eventuelt kun alene.

Udvalget har noteret sig, at flere hundeangreb er sker i forbindelse med, at den angribende hund er løbet ud af ejerens have. Udvalget finder derfor, at politiet – når betingelserne i den foreslåede bestemmelse er opfyldt – bør kunne stille krav om, at ejerens ejendom indhegnes, således af hunden ikke kan slippe ud, når den færdes løs i haven. Det er udvalgets opfattelse, at pålægget bør omfatte hele det område, hvor hunden kan færdes frit uden snor og mundkurv. Udvalget finder endvidere, at

Formatet: Højre: 0,63 cm

indhegningen i givet fald skal bestå af et solidt hegn, som er mindst 1,8 m højt, for at indhegningen effektivt kan beskytte mod, at hunden forcerer indhegningen. Herudover skal der som indgang til ejendommen etableres en sluselåge, som består af to låger med en gang imellem, således at hunden ikke kan løbe ud, når lågen åbnes.

Udvalget har endvidere overvejet, om der bør være mulighed for, at politiet giver yderligere pålæg vedrørende luftning mv. af hunden, ud over de eksisterende muligheder for at give pålæg om snor eller mundkurv. Udvalget har i den forbindelse særlig overvejet, om der bør kunne fastsætte krav om, at sådanne hunde kun må luftes af ejeren (besidderen) og eventuelt af andre navngivne (myndige) personer, der er i stand til at håndtere hunden på fornuftig vis, og om der bør kunne pålægges begrænsninger for antallet af hunde, som luftes samtidig af samme person. Udvalget finder, at det er hensigtsmæssigt at give politiet mulighed for at stille sådanne krav, hvor det er relevant på grund af hundens farlighed eller dennes eller ejerens konkrete adfærd. Der er således væsentlig forskel på, hvilken kontrol en voksen, der kender hunden, har over denne, og hvilke muligheder den pågældende har for at gribe ind over for aggressionsproblemer, sammenlignet med den kontrol mv. en fremmed eller et barn kan have, ligesom det alt andet lige er væsentlig nemmere at have kontrol over én hund end flere. Særligt for så vidt angår krav om at en hund skal luftes alene bemærkes, at det ikke kan antages, at dyreværnslovens § 2⁴⁵ indeholder et krav om artsfællekontakt.

Uanset om der indføres en generel pligt til at føre hunde i snor i bymæssig bebyggelse, vil det fortsat være relevant at kunne give pålæg om snor efter hundelovens § 6, stk. 2, idet et sådant pålæg gælder helt generelt – dvs. også uden for bymæssig bebyggelse og i såkaldte fritløbsområder, hvor andre hunde kan løbe frit – og udvalget forudsætter, at der vil kunne fastsættes krav til snoren, navnlig således at det ikke vil være tilladt at føre hunden i en såkaldt flexi-line. Efter udvalgets opfattelse bør et pålæg om snor efter § 6, stk. 2, i almindelighed indeholde et pålæg om at føre hunden i en fast line, der højst er 2 meter lang.

7.8. Registrering af politiets pålæg til hundeejere – pålæg følger hunden

I dag registreres pålæg efter hundelovens § 6 i Kriminalregistret under hundens ejer. Det er således kun muligt via registret at få oplyst, om en bestemt person (cpr.nr.) har en hund med et pålæg, mens der ikke kan søges efter, om der er meddelt et pålæg til en bestemt hund (id-nummer).

⁴⁵ Hvorefter enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer

Slettet:
Slettet: at der ved justitsministerens lovforslag nr. L.?? af xx. hentes indført

Formatet: Højre: 0,63 cm

Efter de gældende regler følger et pålæg ikke hunden ved overdragelse eller salg til anden⁴². Hvis hunden overflyttes til en anden politikreds, skal besidderen efter hundelovens § 6, stk. 6⁴³, underrette den nye politikreds om et pålæg, og det er forudsat, at politiet i den gamle politikreds i videst muligt omfang underretter den nye politikreds om et meddelt pålæg, hvis politiet bliver opmærksom på en hunds flytning til en anden politikreds. Der kan dog i høj grad stilles spørgsmålstegn ved, hvor ofte nogen af delene sker i praksis.

Hvis en hund antræffes på et offentligt sted, vil politiet således i en række tilfælde ikke have nogen særlig nem adgang til at kontrollere, om den pågældende hund burde være ført i (kort) snor eller iført mundkurv. I de tilfælde, hvor det ikke er ejeren selv, der lufter hunden, og den person, der har hunden i sin besiddelse ikke oplyser om dens rette ejer, skal politiet via id-mærket⁴⁴ og en opringning til Dansk Hunderegister fremskaffe ejerens navn, der derefter skal slås op i Kriminalregistret. Denne noget omstændelige proces kan efter udvalgets opfattelse i en række tilfælde føre til, at politiet afstår fra at foretage en sådan kontrol.

Efter udvalgets opfattelse er det derfor af meget stor betydning for en effektiv indsats over for farlige hunde, at politiet har mulighed for at aflæse id-mærket og ud fra det mærke via et registeropslag konstatere, om der findes et pålæg vedrørende den pågældende hund. Samtidig bør et pålæg efter udvalgets opfattelse følge hunden ved overdragelse.

Det foreslås derfor, at den gældende bestemmelse i hundelovens § 6, stk. 6, om underretning ved overflytning til en anden politikreds erstattes af følgende bestemmelse:

"Overdrages hunden til en anden besidder, gælder et pålæg efter stk. 2, nr. 1, eller stk. 3, umiddelbart over for den nye besidder."

Ved overdragelse forstås enhver form for salg, gave, bytte og lignende. Overlades hunden midlertidigt til en anden til pasning eller lignende, vil et eventuelt pålæg fortsat gælde i forhold til hunden og adressaten for pålægget (dvs. besidderen), og det er således dennes ansvar, at den midlertidige hundepasser overholder pålægget.

En ny besidder, der vil sikre sig, at den hund, som vedkommende erhverver, er fri for pålæg, må således ved henvendelse til politiet sikre sig, at der ikke er registreret noget pålæg vedrørende hunden. Selv om han undlader dette – eller i øvrigt hævder ikke at kende til pålægget – følger det af den foreslåede bestemmelse, at han ikke desto mindre vil kunne straffes for at overtræde pålægget.

⁴² Jf. afsnit 3.2.7., der også beskriver politiets reaktionsmuligheder både i omgængesituationer og ved en reel overdragelse.

⁴³ Jf. afsnit 3.2.6.

⁴⁴ Efter hundelovens § 1, stk. 1, skal en hund ganske vist være forsynet med ejerens (besidderens) navn og adresse, men den bestemmelse vil formodentlig ofte ikke være overholdt, hvis ejeren ikke efterlever et pålæg efter hundelovens § 6.

Hvorledes registrering af pålæg skal gennemføres i praksis, så det følger hunden og ikke ejeren, må vurderes nærmere i forbindelse med en ~~eventuel~~ gennemførelse af et eventuelt lovforslag herom. Dansk Hunderegister, som af Justitsministeriet har fået overdraget det praktiske arbejde med registrering af hunde, er en privat forening stiftet af Dyrenes Beskyttelse, Den Danske Dyrlægeforening, Dyrenes Dags Komite (Fond) og Dansk Kennel Klub⁴⁵. Efter udvalgets opfattelse taler persondatubeskyttelsesmæssige hensyn for ikke at registrere politiets strafsanktionerede pålæg i et register, der drives i privat regi, mens der omvendt heller ikke er nogen anledning til overføre det vel-fungerende hunderegister til offentligt regi. Ligesom personoplysningerne i Kriminalregisteret hidrører fra Det Centrale Personregister (CPR), kunne man imidlertid forestille sig, at politiet etablerede et nyt hundepålæg-register baseret på oplysninger fra Dansk Hunderegister.

Da det er hundens ID-nummer, der danner grundlag for registreringen, er det vigtigt, at registeret løbende tilføres oplysninger fra Dansk Hunderegister om nye registreringer af hunde. Dette kan mest hensigtsmæssigt ske ved, at der løbende – f.eks. en gang i døgnet – sker en direkte overførsel af oplysninger fra Hunderegisteret til politiets register. En mindre ambitiøs model kunne være, at oplysningerne fra Hunderegisteret ikke overføres direkte, men sendes til politiet på en anden måde og derefter indføres manuelt i registeret. Det vil dog under alle omstændigheder være en forudsætning, at oplysninger om samtlige hunde, der er registreret i Hunderegisteret, indlægges i politiets register ved dets oprettelse.

I forbindelse med etablering af et sådant register i politiets regi kunne det overvejes at indføre mulighed for, at ejeren/besidderen af hunden kan få udstedt en "pålegssattest" for hunden, således at det f.eks. ved overdragelse af hunden kan dokumenteres, at hunden ikke er meddelt pålæg i medfør af hundelovens § 6. Betaling for udstedelse af sådanne pålegssattester kunne eventuelt medgå til finansieringen af driften af registeret.

Rigspolitiet har oplyst, at det på baggrund af et overordnet skøn må forventes, at omkostningerne ved udvikling og implementering af et nyt hunderegister i politiet kan udgøre i størrelsesordenen 5-10 mio. kr. Hertil kommer årlige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger på omkring 30 pct. af anskaffelsesudgiften. Ved udarbejdelsen af dette skøn er der taget udgangspunkt i, at der, særligt på grund af de krav der stilles til behandling af personfølsomme oplysninger, ikke vurderes at være en standard softwareløsning, der umiddelbart kan implementeres. Det er endvidere lagt til grund, at der skal tilvejebringes en løsning, der er til rådighed for hele det danske politi. Det bemærkes, at omkostningerne forbundet med etablering af en digital overførsel af data fra Dansk Hunderegister til et nyt hunderegister i politiet ikke i sig selv skønnes at have en sådan størrelse, at der er anledning til at overveje at anvende en manuel opdatering af registeret.

Slettet: benytter

Slettet: som eksakt indeksregister og grundlag for registreringen.

Slettet: med

Slettet: som eksakt indeksregister.

⁴⁵ Jf. bekendtgørelse nr. 1500 af 20. december 2004 om mærkning og registrering af hunde (med senere ændringer).

Formatet: Højre: 0,53 cm

Det ligger uden for udvalgets opgave nærmere at vurdere de tekniske, persondataretlige og bevillingsmæssige aspekter af et sådant nyt register i politiets regi.

Udvalget skal imidlertid i denne sammenhæng betone vigtigheden af, at de enkelte politikredse har et tilstrækkeligt antal scannere, så patruljevognene i relevant omfang har mulighed medbringe en scanner, så eventuel kontrol af muligt farlige hunde kan foretages på stedet. En scanner koster efter det oplyste 500-1.000 kr.

7.9. Id-mærkning af ikke-registrerede hunde

Efter hundelovens § 1, stk. 1, skal besidderen af en hund sørge for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel⁴⁶, er mærket og registreret. Mærkning skal foretages ved øre- eller lysketatovering eller ved injektion af en elektronisk chip efter et system, der er godkendt af Dansk Hunderegister, jf. § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1500 af 20. december 2004 om mærkning og registrering af hunde.

Hvis en hund i strid med § 1, stk. 1, ikke er mærket og registreret, kan politiet lade hunden mærke og registrere for besidderens regning, jf. hundelovens § 1, stk. 3.

Der foreligger ikke nogen statistik over, hvor mange hunde – herunder hunde, der kan betegnes som kamp- eller muskelhunde – der ikke er mærket og registreret som de skal. Dog fremgår det af oplysninger fra Forsikring & Pension, at antallet af skader, hvor den skadevoldende hund enten er ukendt eller ikke er ansvarsforsikret, er stigende⁴⁷.

Efter udvalgets opfattelse er et væsentligt element i en mere effektiv håndhævelse af hundelovens regler om farlige hunde, at flest mulige hunde er mærket og registreret – og ansvarsforsikret, jf. nedenfor i afsnit 7.10.

Udvalget foreslår derfor at hundelovens § 1, stk. 3, ændres fra en "kan"-regel til en "skal"-regel, således at politiet fremover vil få pligt til at lade en hund mærke og registrere for besidderens regning, hvis den ikke er det i forvejen.

7.10. Ansvarsforsikring

Det følger af hundelovens § 8, stk. 2, at det påhviler besidderen af en hund at holde hunden ansvarsforsikret. Overtrædelse af denne forpligtelse kan straffes med bøde, jf. hundelovens § 12, stk. 1. Efter § 8, stk. 3, fastsætter justitsministeren efter forhandling med Assurandør-Societetet (nu For-

⁴⁶ Justitsministeriets lovkast af 11. september 2002 foreslås aldersgrænsen sat ned til 8 uger.

⁴⁷ Jf. afsnit 5.3.4.

Slettet: indlæst

Slettet: og

Slettet: 1

Kommentar [3001]: Denne tilføjelse kunne læses sådan, at det er et tilfredsstillende svar. Sætningen foreslås derfor slettet.

Slettet: Udvalget har i den forbindelse noteret sig, at det vil blive taget initiativ til, at alle lokalpolitistationer er i besiddelse af en elektronisk scanner til identifikation af hunde.

Dette er et skridt i den rigtige retning.

Formatet: Normal, Lige margener, Linjeafstand: Fjerde linje 1,25 li

Slettet: Ved lovforslag nr. L.?? af xx. november 2004

Formatet: Højre: 0,63 cm

sikring & Pension) nærmere regler til gennemførelse af bestemmelserne i stk. 2. Med henvisning til denne bestemmelse har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 485 af 25. september 1984 om ansvarsforsikring af hunde.

Erstatning for skader forvoldt af ukendte hunde eller hunde, der ikke er ansvarsforsikrede, udbetales af en særlig pulje. Det er således midler fra denne pulje, der erstatter skader, der er forvoldt af en hund, for hvilken den lovpligtige ansvarsforsikring ikke er tegnet, eller for hvilken forsikringen vel er tegnet, men hvor den efterfølgende er ophævet af selskabet eller ikke holdt i kraft. Ifølge Forsikring & Pension er antallet af sager, hvor den skadevoldende hund enten er ukendt eller ikke ansvarsforsikret, stigende.⁴⁸

Som anført ovenfor under afsnit 7.9 er det efter udvalgets opfattelse et væsentligt element i en mere effektiv håndhævelse af hundelovens regler om farlige hunde, at flest mulige hunde er ansvarsforsikrede.

Udvalget har derfor overvejet, om der bør indføres en ordning, som sikrer, at Dansk Hunderegister indeholder opdaterede forsikringsoplysninger vedrørende hundene. En sådan ordning ville indebære, at politiet, når de antræffer en hund, straks vil kunne konstatere, om hunden har den lovpligtige ansvarsforsikring, og – såfremt dette ikke er tilfældet – udstede en bøde til besidderen, jf. hundelovens § 12.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der i § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1500 af 20. december 2004 om mærkning og registrering af hunde, indsættes en bestemmelse om, at besidderen ved anmeldelse af en hund til Dansk Hunderegister, skal oplyse navnet på det forsikringsselskab, hvor hunden er ansvarsforsikret. Endvidere bør der i bekendtgørelsens § 9 indsættes en bestemmelse om, at Dansk Hunderegister skal registrere denne oplysning.

Det følger allerede af § 12, stk. 1, i bekendtgørelsen om mærkning og registrering, at besidderen af hunden er forpligtet til at foretage anmeldelse til Dansk Hunderegister, hvis der sker ændringer i de registrerede oplysninger. Besidderen vil således være forpligtet til at give meddelelse i tilfælde af eksempelvis skift af forsikringsselskab.

I princippet vil besidderen også skulle give meddelelse til Dansk Hunderegister, hvis forsikringen ophører af anden grund end selskabsskift, f.eks. på grund af præmierestance. Der er imidlertid en vis formodning for, at besidderen ikke vil give meddelelse om, at hans eller hendes hund ikke længere er omfattet af den lovpligtige ansvarsforsikring.

⁴⁸ Jf. afsnit 5.3.4

Udvalget foreslår derfor, at der i bekendtgørelse nr. 485 af 25. september 1984 om ansvarsforsikring af hunde indsettes en bestemmelse, der forpligter forsikringsselskaberne til at sende en meddelelse til Dansk Hunderegister, hvis en hundeansvarsforsikring ophører af anden grund end skift af forsikringsselskab. En tilsvarende regel gælder i forhold til ansvarsforsikringer for motorkøretøjer.

Sierrat: skåh

7.11. Forbud mod import af farlige hunde

Udvalget har overvejet, om et eventuelt nationalt forbud mod hold af visse farlige hunde, bør suppleres af et forbud mod import af disse hunde.

Der er ikke foretaget harmonisering på området, og spørgsmålet om et eventuelt importforbud i forhold til farlige hunde skal derfor vurderes i forhold til EUE-Traktaten.

EUE-Traktatens artikel 34 forbyder indførselsbegrænsninger osv. i samhåndelen mellem medlemslandene. Bestemmelsen er ifølge EUE-Traktatens artikel 36 ikke til hinder for forbud eller restriktioner, der er retfærdiggjort af en række nærmere bestemte hensyn, herunder hensynet til menneskers og dyrs liv og sundhed, hensynet til den offentlige orden og hensynet til den offentlige sikkerhed. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhåndelen mellem medlemsstaterne.

Det er herudover en generel betingelse for lovligheden af en handelsbegrænsende foranstaltning, at foranstaltningen er egnet til og nødvendig for at nå formålet, samt at de handelshindrende virkninger er så begrænsede som muligt (proportionalitetskravet).

Et generelt forbud mod indførsel af visse hunde, vil omfatte såvel hunde, der indføres i Danmark fra tredjelande, som hunde, der efter at være indført i Den Europæiske Union i henhold til EUE-traktaten er i fri omsætning inden for Unionen. Et sådant forbud vil derfor udgøre en handelshindring, jf. EUE-traktatens artikel 34. Forbudet vil imidlertid som nævnt kunne indføres, hvis det kan begrundes i et af de hensyn, som er nævnt i EUE-Traktatens artikel 36, og hvis det i øvrigt overholder betingelserne i EUE-Traktatens artikel 36 samt opfylder proportionalitetskravet.

Udvalget har noteret sig, at der i Tyskland gælder et forbud mod indførsel af en række nærmere angivne hunde, der ifølge forbundsløvgivningen anses som farlige. Det drejer sig om følgende hunde: Pitbull terriere, american staffordshire terriere, staffordshire bull terriere, bullterriere og krydsninger, hvori de nævnte hunde indgår. Endvidere gælder der i visse delstater et forbud mod indførsel af hunde, der i henhold til den pågældende delstats lovgivning anses for farlige⁴⁹.

Formateret: Højre: 0,63 cm

⁴⁹ Jf. afsnit 4.5

Det tyske indførselsforbud blev indført i 2001 på baggrund af flere sager, hvor farlige hunde havde angrebet mennesker herunder især børn. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det var deres, at indførselsforbuddet er i overensstemmelse med EF-Traktatens artikel 30 (svarende til den nugældende EØF-Traktats artikel 36), og der henvises i den forbindelse til, at bestemmelsen tillader indførselsbegrænsninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden og sikkerhed samt til beskyttelse af menneskers liv og sundhed.

Udvalget har endvidere noteret sig, at Tyskland forud for indførelsen af forbuddet mod indførsel af visse hunde, notificerede forbuddet over for EU-Kommissionen, i overensstemmelse med reglerne om tekniske forskrifter i informationsproceduredirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF) som ændret ved Rådets direktiv 98/48/EF). Af notifikationen fremgår bl.a., at der i Tyskland ikke gælder mindre restriktive nationale regler end i forhold til den grænseoverskridende trafik, og at foranstaltningen ansås for hastende, da der havde været et stigende antal tilfælde af bid fra farlige hunde, der bl.a. havde kostet et barn livet.

Udvalget foreslår på den baggrund, at et eventuelt dansk forbud mod hold af farlige hunde, suppleres af et forbud mod indførsel af disse hunde.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at et sådant importforbud ikke må være mere restriktivt end den foreslåede danske, nationale ordning. Dette vil bl.a. kunne få betydning, hvis der lægges op til en særlig overgangsordning for opdrættere af farlige hunde, idet en sådan overgangsordning ikke må stille danske opdrættere bedre end udenlandske opdrættere.

7.12. Sanktionsniveau mv.

Efter hundelovens § 12, stk. 1, straffes overtrædelse af en række af hundelovens bestemmelser med bøde. Rigsadvokaten har i meddelelse nr. 5/2009 af 10. august 2009 fastsat følgende retningslinjer for anklagemyndighedens bødepåstande (bødetakster):

Overtrædelse af § 1, stk. 1, ved som besidder af en hund ikke at have sørget for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, er mærket og registreret samt bærer halsbånd forsynet med et skilt, der angiver besidderens navn og adresse	600 kr.
Overtrædelse af § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., ved at have ladet en hund færdes uden ledsagelse på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, i byer og områder med bymæssig bebyggelse	600 kr.

Formaten: Højre: 0,63 cm

Overtrædelsen i kombination med bid eller forvoldt skade, idet bødepåstanden i øvrigt kan forhøjes under hensyn til skadernes omfang 1.200 kr.

Overtrædelse af § 3, stk. 4, ved uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse som besidder af en hund at have undladt at drage omsorg for, at den ikke strejfer om 600 kr.

Overtrædelse af § 6, stk. 1, ved som besidder af en hund at have undladt at træffe de foranstaltninger, der efter forholdene må anses påkrævet for at forebygge, at hunden volder andre skade, idet bødepåstanden i øvrigt kan forhøjes under hensyn til skadernes omfang 1.200 kr.

Overtrædelse af § 8, stk. 2, ved som besidder af en hund at have undladt at holde den ansvarsforsikret 600 kr.

Overtrædelse af pålæg givet i medfør af § 4 eller § 6, stk. 2, nr. 1, eller stk. 3, jf. § 12, stk. 1 800 kr.”

Ved de nævnte retningslinjer blev bøderne forhøjet med mere end 47 procent i forhold til de tidligere bødetakster fra 1991.

Efter udvalgets opfattelse bør bødestraffen for alle de nævnte overtrædelser – bortset fra overtrædelse af pålæg givet i medfør af § 4 om hunde, der forstyrrer ved gøen eller tuden – forhøjes mærkbart af præventive grunde som led i en forstærket indsats for at modvirke, at hunde overfalder og bider mennesker og andre hunde, og for at sikre, at de står i passende forhold til de besparelser, der opnået ved f.eks. ikke at have mærket og registreret sin hund eller ved ikke at holde den ansvarsforsikret.

Det foreslås derfor, at der i hundelovens § 12 indsættes en ny bestemmelse som stk. 2:

”Ved fastsættelse af bøder for overtrædelse af § 1, stk. 1, § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., § 3, stk. 4, § 6, stk. 1, § 8, stk. 2, eller et pålæg udstedt i medfør af § 6, stk. 2 eller 3, udmåles en skærpet bøde.”

Slettet: givet pålæg

Som et udgangspunkt for strafudmålingen forudsætter udvalget, at en overtrædelse af bestemmelserne i førstegangstilfælde straffes således:

Overtrædelse af § 1, stk. 1, ved som besidder af en hund ikke at have sørget for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, er mærket og registreret 2.000 kr.

Formateret: Højre: 0,63 cm

Overtrædelse af § 1, stk. 1, ved som besidder af en hund ikke at have sørget for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, bærer halsbånd forsynet med et skilt, der angiver besidderens navn og adresse⁵⁰ 1.000 kr.

Overtrædelse af § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., ved at have ladet en hund færdes uden ledsagelse på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, i byer og områder med bymæssig bebyggelse⁵¹ 2.000 kr.

Overtrædelsen i kombination med bid eller forvoldt skade, idet bødepåstanden i øvrigt kan forhøjes under hensyn til skadernes omfang 4.000 kr.

Overtrædelse af § 3, stk. 4, ved uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse som besidder af en hund at have undladt at drage omsorg for, at den ikke strejfer om 2.000 kr.

Overtrædelse af § 6, stk. 1, ved som besidder af en hund at have undladt at træffe de foranstaltninger, der efter forholdene må anses påkrævet for at forebygge, at hunden volder andre skade, idet bødepåstanden i øvrigt kan forhøjes under hensyn til skadernes omfang 4.000 kr.

Overtrædelse af § 8, stk. 2, ved som besidder af en hund at have undladt at holde den ansvarsforsikret 3.000 kr.

Overtrædelse af pålæg givet i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1, eller stk. 3, jf. § 12, stk. 1 3.000 kr.

Efter *handellovens* § 12, stk. 2, straffes en person også med bøde, hvis denne hidser en hund på nogen eller undlader at holde sin hund tilbage, når han bemærker, at den overfalder nogen. Det er vigtigt at understrege, at navnlig første led af denne bestemmelse i en række tilfælde efter omstændighederne også vil være omfattet af straffelovens bestemmelser om vold (§§ 244-249) i givet fald vil blive straffet efter disse bestemmelser. Bestemmelsen foreslås flyttet ind som 2. pkt. i den ovenfor

⁵⁰ Er hunden heller ikke mærket og registreret, anses bøden for manglende skilt indeholdt i bøden for manglende mærkning og registrering.

⁵¹ Udvalget forudsætter, at dette også bliver udgangspunktet for strafudmålingen ved gennemførelse af forslaget om pligt til at føre hunde i snur i bymæssig bebyggelse, jf. lovforslag nr. L 22 af xx. november 2009.

foreslåede nye bestemmelse i § 12, stk. 2, således at det tydeliggøres, at der også i disse tilfælde – hvor forholdet ikke kan henføres under straffeloven – skal udmåles en skærpet bøde. Som et udgangspunkt for strafudmålingen forudsætter udvalget, at en overtrædelse af denne bestemmelse i førstegangstilfælde straffes med en bøde på 4.000 kr.

Efter *hundelovens* § 12, stk. 3, straffes overtrædelse af forbuddet mod hundekampe med bøde eller fængsel i indtil 1 år. Der foreligger så vidt ses kun en trykt afgørelse fra praksis. I *Ugeskrift for Retsvæsen 2006, side 32*, idømte Vestre Landsret to personer hver en bøde på 6.000 kr. for bl.a.⁵² at have ladet deres hunde deltage i hundekamp. Det kunne ikke bevismæssigt lægges til grund, at de to tiltalte havde arrangeret en hundekamp med væddemål om den vindende hund. Der blev ved strafudmålingen i øvrigt taget hensyn til, at hundekampen ikke havde påført hundene skader.

Efter udvalgets opfattelse bør udgangspunktet for strafudmålingen i en situation som den foreliggende, hvor der ikke er arrangeret væddemål, og hvor hundene (endnu) ikke har påført hinanden skader af betydning, være en bøde på 10.000 kr. Er der tale om en mere organiseret hundekamp, herunder med væddemål, eller er en eller begge hunde blevet skambidt⁵³, bør udgangspunktet være en kortere frihedsstraf, hvis nærmere længde bør fastsættes i lyset af sagens konkrete omstændigheder.

I *gentagelsestilfælde* forudsætter udvalget, at bødestraffene som udgangspunkt forhøjes med 50 procent.

Fastsættelsen af straffen i sager om overtrædelse af hundeloven vil i øvrigt fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og de angivne straffiveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag er omstændigheder, der taler herfor. Straffelovens øvrige almindelige regler om straffens fastsættelse vil således fortsat finde anvendelse i sager om overtrædelse af hundeloven, herunder straffelovens § 81 om skærpende omstændigheder, § 82 om formildende omstændigheder og § 83 om fastsættelse af straffen under den angivne straffesamme og strafbortfald i særlige tilfælde.

Efter *hundelovens* § 12 a er der mulighed for at fratage en person retten til at beskæftige sig personligt med hunde – for bestandig eller for et nærmere fastsat tidsrum – hvis den pågældende

1) har anvendt en hund til angreb på eller som trussel mod mennesker eller dyr.

⁵² De blev også dømt for ikke at have ladet deres hunde mærke og registrere. Efter de pågældende vejledende bødetakster fra Rigsadvokaten var straffen herfor som udgangspunkt en bøde på 200 kr.

⁵³ I lovkastet af 31. september 2003 defineres dette begreb i forhold til artsfæller således: "Ved skambidning forstås at skade slemt ved bid. Skade skal forstås i overensstemmelse med brugen af ordet i straffelovens § 245, stk. 2, dog således at skaden kan påføres både mennesker og dyr. Som skade anses bl.a. sår eller flånger, der kræver syning ... skader på dyr vil almindeligvis have nødvendiggjort dyrlægehjælp. Hvis det er nødvendigt at aflive det angrebte dyr på grund af dets skader, eller dyret dør i forbindelse med angrebet, vil der ligeledes være tale om skambidning."

Slettet: Lovforslag nr. L 79 af 08.

Formateret: Højre: 0,63 cm

- 2) har undladt at holde sin hund tilbage, da vedkommende bemærkede, at hunden overfaldt mennesker eller dyr.
- 3) som ejer eller besidder har ladet en hund deltage i en hundekamp eller
- 4) har afholdt hundekampe.

Efter udvalgets opfattelse bør der også være mulighed for at frakende en person retten til at holde hund, hvis den pågældende

- 5) i gentagne tilfælde er dømt for overtrædelse af hundelovens § 3, stk. 1, 1.-3. pkt., og stk. 4, § 6, stk. 1, eller for overtrædelse af pålæg givet i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1, eller stk. 3, jf. § 12, stk. 1.

Bestemmelsen vil give mulighed for rettighedsfrakendelse i tredjegangstilfælde af overtrædelse af hundelovens bestemmelser om snorpligt mv., om pligten til at træffe foranstaltninger for at forebygge, at hunden volder andre skade, samt ved overtrædelse af pålæg om snor og mundkurv samt de af udvalget foreslåede pålæg om indbegning af have mv. og om hvem, der må lufte hunden. Det er ikke en betingelse for at anvende bestemmelsen, at det er de samme bestemmelser eller pålæg, der er overtrådt alle tre gange. Uanset, at der er tale om en "kan"-regel, forudsætter udvalget, at der som altovervejende hovedregel sker frakendelse, medmindre der foreligger helt særlige formildende omstændigheder, for at sikre en effektiv håndhævelse af de beskrevne regler.

7.13. Afsluttende bemærkninger

Se BKL's Tekst

Udvalget har i de forudgående afsnit fremlagt de forslag – navnlig i form af lovændringer – der efter udvalgets opfattelse er relevante og nødvendige i en forstærket indsats for at modvirke, at hunde overfalder og bider mennesker og andre hunde.

Som nævnt flere gange, kan alle hunde – med forkert opdragelse og forkert håndtering – være farlige. Uanset hvilke initiativer der gennemføres, er det derfor ikke realistisk fuldstændigt at kunne fjerne dette problem, men en helt uundværlig grundforudsætning for en væsentlig reduktion af problemets omfang vil under alle omstændigheder være, at der ofres stor opmærksomhed ikke kun på lovændringerne men også på gennemførelsen og prioriteringen af initiativerne i den praktiske hverdag, ikke mindst hos politiet.

Det er herunder væsentligt at sikre en klar og anvendelig information om reglerne og de praktiske sagsskridt i sager om håndhævelse heraf fra de centrale myndigheder (Justitsministeriet og Rigspolitiet) til medarbejderne i de enkelte politikredse, herunder i form af uddannelse, skriftlige vejledninger, "action cards" og skabeloner til breve mv. samt en ressourcemæssig prioritering af ind-

Formateret: Højre: 0,63 cm

satsen både centralt og lokalt i politiet, herunder af personaleresourcer, udgifterne til anskaffelse af et tilstrækkeligt antal id-scannere⁵⁴ og udgifterne til pensionsanbringelse af hunde under behandlingen af sager om eventuel aflivning, jf. hundelovens § 6 b.

Udvalget anbefaler, at der i forbindelse med behandlingen af forslag til lovændringer fremlægges en plan for denne gennemførelse samt ressourcemæssige styrkelse og prioritering af initiativerne, således at der fra politisk side tages stilling hertil.

Slettet: fremsættelse

⁵⁴ Jf. afsnit 7.8.

Formateret: Højre: 0,83 cm

Kapitel 8

Udvalgets lovudkast med bemærkninger

Som anført ovenfor i afsnit 7.6. til 7.13. har udvalget overvejet, om der generelt for alle hunde er anledning til at skærpe reglerne for hold af hunde.

På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at hundeloven ændres i overensstemmelse med nedenstående udkast til lovændring. For en beskrivelse af det nærmere indhold af den foreslåede ændring af hundeloven, henvises til bemærkningerne til lovudkastet, jf. afsnit 8.2 nedenfor.

Udvalget anbefaler endvidere, at der i bekendtgørelse nr. 1500 af 20. december 2004 om mærkning og registrering af hunde, indsættes en bestemmelse om, at besidderen ved anmeldelse af en hund til Dansk Hunderegister, skal oplyse navnet på det forsikringsselskab, hvor hunden er ansvarsforsikret. Endvidere bør der i bekendtgørelsens § 9 indsættes en bestemmelse om, at Dansk Hunderegister skal registrere denne oplysning. Endvidere anbefaler udvalget, at der i bekendtgørelse nr. 485 af 25. september 1984 om ansvarsforsikring af hunde indsættes en bestemmelse, der forpligter forsikringsselskaberne til at sende en meddelelse til Dansk Hunderegister, hvis en hundeansvarsforsikring op-
hører af anden grund end selskabsskift. Der henvises til afsnit 8.3 nedenfor.

8.1. Lovudkast

UDKAST

til

Forslag til lov om ændring af lov om hunde

(...)

§ 1

I lov nr. 259 af 4. december 2005 om hunde, som ændret ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 og lov nr. 538 af 8. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 1, stk. 3, ændres "kan" til "skal".

2. § 6, stk. 2, affattes således:

Tjek om konsekvens

"Stk. 2. Hvis en hund har forvoldt skade på et ~~andet~~ menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnen til at skabe frygt i sine omgivelser, eller der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser, kan politidirektøren

- 1) give besidderen pålæg om, at den ejendom, hvor hunden holdes, skal være indhegnet af et hegn på mindst 1,8 meter, der skal være forsynet med en stuselåge,
- 2) give besidderen pålæg om, at hunden kun må løftes af denne eller af andre navngivne personer over 18 år, og ikke må løftes sammen med andre hunde,
- 3) give besidderen pålæg om, at hunden, når den ikke holdes indelukket, skal føres i snor, herunder pålæg om at hunden skal føres i en fast line, der højst er 2 meter lang, eller være forsynet med forsvarende mundkurv eller begge dele, eller
- 4) træffe afgørelse om at lade hunden allive."

6, lukket

3. I § 6, stk. 3 og 4, ændres "stk. 2, nr. 1" til "stk. 2, nr. 1-3".

4. § 6, stk. 6, affattes således:

"Stk. 6. Overdrages hunden til en anden besidder, gælder et pålæg efter stk. 2, nr. 1-3 eller stk. 3, umiddelbart over for den nye besidder."

eller er afgørelse om afsperring efter stk. 2, nr. 4 eller stk. 4

Tjek om konsekvens

5. § 12, stk. 1, affattes således:

"Med bøde straffes den, der overtræder § 1, stk. 1, § 2, § 3, stk. 1, 1-3 pkt., § 3, stk. 3, 5, § 5, § 6, stk. 1, § 7, § 8, stk. 2, eller et pålæg ~~udstedt~~ i medfør af § 4 eller § 6, stk. 2 eller 3.

~~Stk. 2, nr. 4 eller stk. 4~~

6. I § 12, stk. 2, affattes således:

"Stk. 2. Ved fastsættelse af bøder for overtrædelse af § 1, stk. 1, § 3, stk. 1, 1-3 pkt., § 3, stk. 4, § 6, stk. 1, § 8, stk. 2, eller et pålæg ~~udstedt~~ i medfør af § 6, stk. 2 eller 3, udmåles en skærpet bøde. På samme måde straffes den, der hidser en hund på nogen eller undlader at holde sin hund tilbage, når han bemærker, at den overfårder nogen."

givet

(teknisk: § 3, stk. 6 udgår)

Formateret: Ikke fremhævning

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

7. I § 12 a, stk. 1, nr. 3, ændres "hundekampe eller" til "hundekampe."

8. I § 12 a, stk. 1, nr. 4 ændres "hundekampe" til "hundekampe eller".

9. I § 12 a, stk. 1, indsættes som et nyt nr. 5:

Formateret: Højre: 0,63 cm

kan vi!

"5) I gentagne tilfælde er ~~den~~ ^{straffet} for overtrædelse af hundelovens § 3, stk. 1, 1.-3. pkt. § 3, stk. 4, § 6, stk. 1, eller for overtrædelse af pålæg givet i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1, 3 eller stk. 3, jf. § 12, stk. 1."

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2010. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 748 af 14. november 1991 om forbud mod hold af særligt farlige hunde.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

8.2. Bemærkninger til lovdkastets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1, stk. 3)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at hundelovens § 1, stk. 3, hvorefter politiet kan lade en hund registrere eller mærke for besidderens regning, ændres, så politier fremover får pligt til at lade en hund mærke og registrere for besidderens regning, hvis hunden i strid med hundelovens § 1, stk. 1, ikke er mærket og registreret.

Til nr. 2 (§ 6, stk. 2)

Med den foreslåede bestemmelse præciseres hundelovens § 6, stk. 2, idet det nu fremgår af bestemmelsen, at der kan pålægges efter hundeloven, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser.

Det fremgår af forarbejdene til den nuværende § 6, stk. 2, jf. lovforslag nr. L 164 af 26. februar 2003, at en hund bl.a. kan anses for farlig, hvis den skaber frygt i sine omgivelser, f.eks. ved på en truende eller aggressiv måde at fare frem eller forfølge folk. Selv om eksemplificeringen ikke er udtømmende, kan det ikke afvises, at den er blevet opfattet sådan i praksis, og den gældende formulering af § 6, stk. 2, fokuserer også mere på hundens farlighed end på den frygt, som hunden skaber i sine omgivelser. Det vurderes derfor, at der er behov for i lovtæksten at understrege politiets mulighed for at gribe ind over for hunde, der skaber frygt i deres omgivelser.

Formateret: Højre: 0,63 cm

Den foreslåede ændring giver ikke politiet adgang til at gribe ind *alene* på grundlag af, at hundens fysiske fremtræden, dvs. fordi den ligner en kamp- eller muskelhund. Det vilje blive for vilkårligt i lyset af vanskeligheder med at racebestemme sådanne hunde og de store variationer med lav ag-gressionstærskel mv. hunde og hunderacer imellem.

Der skal efter den foreslåede bestemmelse foreligge konkrete, objektivt konstaterbare holderepunkter i hundens eller besidderens adfærd som begrundelse for at give et pålæg efter dette led i bestemmelsen. Det er omvendt lige så klart, at der – af hensyn til omgivelsernes tryghed – undertiden må stilles større krav til f.eks. besidderens kontrol over, og dressur af, en stor og muskuløs hund med stærke kræfter end over en mindre hund.

Det er hensigten med den ændrede formulering at understrege hensynet til, og vigtigheden af, at der sættes ind over for den (begrundede) utryghed, som der i nogle tilfælde kan være med hensyn til bestemte hunde, f.eks. hvor ejeren ikke udviser ansvarlighed i forbindelse med sin omgang med og hold af hunden. Bestemmelsen skal således skabe grundlag for at politiet – ud over de eksempler, der er nævnt i forarbejderne til den gældende bestemmelse – kan gribe ind med relevante pålæg, f.eks. over for hundeejere, som luffer en stor og stærk hund i en lang line, så den rent "rydder gaden" for andre mennesker, som søger væk for at komme uden for hundens rækkevidde, som lader deres hund strejfe omkring i områder med børn e.l., eller som på anden måde i sin omgang med hunden ikke tager tilstrækkeligt hensyn til andres sikkerhed og tryghed, f.eks. ved at holde en sådan hund i en have, der ikke er forsvarligt indhegnet eller ikke umiddelbart fremstår som sådan (f.ber. om nedentori).

Den nugældende henvisning til hunde, som der er grundlag for at antage kan være farlige for sine omgivelser, er bibeholdt i bestemmelsen, idet det ikke kan udelukkes, at der kan vise sig behov for at gribe ind over for hunde, hvor det ikke godtgøres, at hunden eller besidderen konkret har udvist en adfærd, der har været egnet til at skabe frygt, men hvor politiet på et mere indirekte grundlag finder behov for iværksætte en hundesagkyndig undersøgelse, som viser at hunden kan være farlig for sine omgivelser, og at det er nødvendigt og berettiget at aflive hunden eller at give besidderen pålæg.

Det kan f.eks. være, hvor den pågældende besidder tidligere har fået aflivet en hund som farlig, og hvor der er begrundet formodning for, at også den nuværende hund er farlig. Det er næppe tænkeligt, at politiet kan dokumentere en hunds farlighed på anden måde end ved henvisning til hundens eller besidderens adfærd eller en hundesagkyndig undersøgelse, men bestemmelsens formulering udelukker det ikke. Det er i det hele hensigten med den ændrede formulering at udvide og ikke indskrænke politiets mulighed for at gribe ind over for farlige og utryghedsskabende hunde.

Den foreslåede bestemmelse indebærer endvidere en udvidelse af de reaktionsmuligheder, politiet har i henhold til § 6, stk. 2.

Det foreslås således, at politiet skal kunne give pålæg om, at ejerens ejendom indhegnes, således at hunden ikke kan slippe ud, når den færdes løs i haven. Et pålæg om indhegning skal omfatte hele det område, hvor hunden kan færdes frit uden snor og mundkury. Indhegningen skal bestå af et solidt hegn, som er mindst 1,8 m højt, således at det effektivt kan beskytte mod, at hunden forcerer indhegningen. Herudover skal der som indgang til ejendommen etableres en sluselåge, som består af to låger med en gang imellem, således at hunden ikke kan løbe ud, når lågen åbnes.

Endvidere foreslås det, at politiet - ud over de eksisterende muligheder for at give pålæg om snor og/eller mundkury - skal kunne give pålæg om, at hunden kun må lufes af ejeren (besidderen) og eventuelt af andre navngivne, myndige personer, der er i stand til at håndtere hunden på fornuftig vis, og pålæg om, at hunden ikke må lufes sammen med andre hunde. Der er således væsentlig forskel på, hvilken kontrol en voksen, der kender hunden, har over denne, og hvilke muligheder den pågældende har for at gribe ind over for aggressionsproblemer, sammenlignet med den kontrol osv. en fremmed eller et barn kan have, ligesom det alt andet lige er væsentlig nemmere at have kontrol over én hund end flere.

Endelig foreslås det, at det præciseres, at der i forbindelse med den eksisterende mulighed for at udstede pålæg om, at hunden skal føres i snor, i almindelighed bør stilles krav om, at der skal være tale om en fast line, der højst er 2 meter lang.

Til nr. 3 (§ 6, stk. 3 og 4)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af den foreslåede ændring af § 6, stk. 2.

Til nr. 4 (§ 6, stk. 6)

+ konsekvens af overtagelse af
favn. aflevering

Formatet: Tabulatorer:
0,34 cm, Venstre

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at et pålæg efter § 6, stk. 1-3, fremover skal følge hunden ved overdragelse eller salg til en anden.

Ved overdragelse forstås enhver form for salg, gave, bytte og lignende. Overføres hunden midlertidigt til en anden til pasning eller lignende, vil et eventuelt pålæg fortsat gælde i forhold til hunden og adressaten for pålægget (dvs. besidderen), og det er således dennes ansvar, at den midlertidige hundepasser overholder pålægget.

En ny besidder, der vil sikre sig, at den hund, vedkommende erhverver, er fri for pålæg, må således ved henvendelse til politiet sikre sig, at der ikke er registreret noget pålæg vedrørende hunden. Selve

Formatet: Højre: 0,63 cm

om han undlader dette - eller i øvrigt hævder ikke at kende til pålægget - følger det af den foreslåede bestemmelse, at han ikke desto mindre vil kunne straffes for overtrædelse af pålægget.

Til nr. 5 (§ 12, stk. 1)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede ændring af § 6, stk. 6.

Til nr. 6 (§ 12, stk. 2)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der sker en forhøjelse af bødestraften for en række overtrædelser af hundeloven eller af pålæg udstedt i medfør af hundeloven, idet der for disse overtrædelser skal udmåles en skærpet bøde.

Forhøjelsen sker af præventive årsager som led i en forstærket indsats for at modvirke, at hunde overfalder og bider mennesker og andre hunde, og for at sikre, at de står i passende forhold til de besparelser, der er opnået ved f.eks. at undlade at mærke og registrere sin hund eller ved ikke at holde den ansvarsforsikret.

Som et udgangspunkt for strafudmålingen forudsættes det, at en overtrædelse af bestemmelserne i førstegangstilfælde straffes således:

Overtrædelse af § 1, stk. 1, ved som besidder af en hund ikke at have sørget for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, er mærket og registreret 2.000 kr.

Overtrædelse af § 1, stk. 1, ved som besidder af en hund ikke at have sørget for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, bærer halsbånd forsynet med et skilt, der angiver besidderens navn og adresse 1.000 kr.

Overtrædelse af § 3, stk. 1, 1-3. pkt. ved at have ladet en hund færdes uden ledsagelse på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, i byer og områder med bymæssig bebyggelse 2.000 kr.

Overtrædelsen i kombination med bid eller forvoldt skade, idet bødepåstanden i øvrigt kan forhøjes under hensyn til skadernes omfang 4.000 kr.

Formatet: Høje: 0,83 cm

Overtrædelse af § 3, stk. 4, ved uden for byer og områder med bymæssig bebyggelse som besidder af en hund at have udladt at drage omsorg for, at den ikke strøjlet om 2.000 kr.

Overtrædelse af § 6, stk. 1, ved som besidder af en hund at have udladt at uæffe de foranstaltninger, der efter forholdene må anses påkrævet for at forhindre, at hunden volder andre skade. Ider bødepåstanden i øvrigt kan forhøjes under hensyn til skadernes omfang 4.000 kr.

Overtrædelse af § 8, stk. 2, ved som besidder af en hund at have udladt at holde den ansvarsforsikret 3.000 kr.

Overtrædelse af pålæg givet i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1-3, eller stk. 3, jf. § 12, stk. 1 3.000 kr.

Efter den gældende bestemmelse i hundelovens § 12, stk. 2, straffes en person også med bøde, hvis denne hidser en hund på nogen eller undlader at holde sin hund tilbage, når han bemærker, at den overfalder nogen. Bestemmelsen foreslås flyttet ind som 2. pkt. i den ovenfor foreslåede nye bestemmelse i § 12, stk. 2, således at det tydeliggøres, at der også i disse tilfælde skal udmåles en skærpet bøde. Som et udgangspunkt for strafudmålingen forudsættes det, at en overtrædelse af denne bestemmelse i førstegangstilfælde straffes med en bøde på 4.000 kr.

Efter hundelovens § 12, stk. 3, straffes overtrædelse af forbuddet mod hundekampe med bøde eller fængsel i indtil 1 år. Udgangspunktet for strafudmålingen i en situation, hvor der ikke er arrangeret væddemål, og hvor hundene (endnu) ikke har påført hinanden skader af betydning, bør være en bøde på 10.000 kr. Er der tale om en mere organiseret hundekamp, herunder med væddemål, eller er en eller begge hunde blevet skambidt, bør udgangspunktet være en kortere frihedsstraf, hvis nærmere lænede bør fastsættes i lyset af sagens konkrete omstændigheder.

I gentagelsestilfælde forudsættes det, at de nævnte bødestraffe som udgangspunkt forhøjes med 50 procent.

Fastsættelsen af straffen i sager om overtrædelse af hundeloven vil i øvrigt fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i en eller nødvendigvis retning, hvis der i den konkrete sag er omstændigheder, der taler herfor. Straffelovens øvrige almindelige regler om straffens fastsættelse vil således fortsat finde anvendelse i sager om overtrædelse af hundeloven, herunder straffelovens § 81, om skærpende omstændigheder.

Formatrets Højre: 0,63 cm